

Penal Code [full text]

Adopted 06.06.2001
RT I 2001, 61, 364
entry into force 01.09.2002

Full text on paper

1

PENAL CODE

Amended by the following laws (date of adoption, publication in the Official Gazette, date of entry into force):

15.05.2002 (RT I 2002, 44, 284) 1.09.2002
12.06.2002 (RT I 2002, 56, 350) 1.09.2002
19.06.2002 (RT I 2002, 64, 390) 1.09.2002
18.09.2002 (RT I 2002, 82, 480) 24.10.2002
full text RT on paper (RT I 2002, 86, 504)
4.12.2002 (RT I 2002, 105, 612) 2.01.2003
18.12.2002 (RT I 2003, 4, 22) 23.01.2003
17.12.2003 (RT I 2003, 83, 557) 1.01.2004
18.12.2003 (RT I 2003, 90, 601) 1.01.2004
28.01.2004 (RT I 2004, 7, 40) 14.02.2004
19.05.2004 (RT I 2004, 46, 329) 1.07.2004
28.06.2004 (RT I 2004, 54, 387) 1.07.2004
28.06.2004 (RT I 2004, 56, 401) 1.08.2004
8.12.2004 (RT I 2004, 88, 600) 2.01.2005
23.03.2005 (RT I 2005, 20, 126) 1.01.2006
15.06.2005 (RT I 2005, 39, 308) 21.07.2005, 1.01.2006
16.06.2005 (RT I 2005, 40, 311) 1.10.2005
28.06.2005 (RT I 2005, 47, 387) 18.09.2005
7.12.2005 (RT I 2005, 68, 529) 1.01.2006
26.01.2006 (RT I 2006, 7, 42) 4.02.2006
19.04.2006 (RT I 2006, 21, 160) 25.05.2006
7.06.2006 (RT I 2006, 30, 231) 14.07.2006
14.06.2006 (RT I 2006, 31, 233) 16.07.2006
14.06.2006 (RT I 2006, 31, 234) 16.07.2006
27.09.2006 (RT I 2006, 46, 333) 1.01.2007
13.12.2006 (RT I 2007, 2, 7) 1.02.2007
17.01.2007 (RT I 2007, 11, 51) 18.02.2007
24.01.2007 (RT I 2007, 13, 69) 15.03.2007
25.01.2007 (RT I 2007, 16, 77) 1.01.2008
15.02.2007 (RT I 2007, 23, 119) 2.01.2008

GENERAL

Chapter 1

GENERAL PROVISIONS

§ 1. Scope of application of the General Part of the Penal Code

(1) The provisions of the General Part of the Penal Code shall apply to the punishment of offences provided for in the Special Part of this Code and in other acts.

(2) For the purposes of this Chapter, penal law means this Code or other law that prescribes punishment for an offence.

§ 2. Basis for punishment

- (1) No one shall be convicted or punished for an act which was not an offence under the law in force at the time it was committed.
- (2) An act is punishable if it meets the requirements of an offence, is unlawful and the person is guilty of committing it.
- (3) No one may be punished more than once for the same offence, regardless of whether the punishment was imposed in Estonia or in another country.
- (4) An act may not be declared an offence by analogy with the law.

§ 3. Types of offences

- (1) An offence is an act punishable by law as provided for in this Code or in another law.
- (2) Offences include crimes and misdemeanours.
- (3) A crime is an offence provided for in this Code for which a financial penalty or imprisonment is prescribed as the main punishment for a natural person and a financial penalty or compulsory termination for a legal person.
- (4) A misdemeanor is an offence provided for in this Code or another law for which a fine or arrest is prescribed as the main punishment.
- (5) If a person commits an act that meets the criteria of a misdemeanor and a criminal offense, the person shall be punished only for the criminal offense. If no punishment is imposed for the criminal offense, the person may be punished for a misdemeanor.

§ 4. Severity levels of crimes

- (1) Crimes are crimes of the first and second degree.
- (2) A first-degree crime is an offence for which this Code provides for a fixed-term imprisonment of more than five years, life imprisonment or compulsory retirement as the most severe punishment.
- (3) A second-degree crime is an offence for which this Code provides for a fixed-term imprisonment of up to five years or a financial penalty.
- (4) The mitigation or aggravation of punishment under the provisions of the General Part of this Code shall not change the gravity of the criminal offence.

§ 5. Temporal validity of the Penal Code

- (1) Punishment shall be imposed in accordance with the law in force at the time of the commission of the act.
- (2) A law that excludes the punishability of an act, mitigates the punishment or otherwise alleviates the situation of a person has retroactive effect.
- (3) A law that declares an act punishable, makes the punishment more severe or otherwise worsens the situation of a person shall not have retroactive effect.
- (4) Crimes against humanity and war crimes are punishable regardless of the time when the act was committed.

§ 6. Spatial validity of the Penal Code

- (1) The Estonian Penal Code applies to acts committed in the territory of Estonia.
- (2) The Estonian Penal Code applies to an act committed on or against a ship or aircraft registered in Estonia, regardless of the location of the ship or aircraft at the time of the commission of the offence and the penal code of the country of location.

§ 7. Personal validity of the Penal Code

- (1) The Estonian Penal Code applies to an act committed outside the territory of Estonia that is a criminal offence under the Penal Code in Estonia if such an act is punishable in the place where the act was committed or no penal law applies there and:
 - 1) the act was committed against an Estonian citizen or a legal person registered in Estonia or
 - 2) the perpetrator of the act was an Estonian citizen at the time of the act or became one after the act was committed or is an alien who has been detained in Estonia and who is not extradited.
- (2) The Estonian Penal Code applies to an act committed outside the territory of Estonia that is a criminal offence in Estonia under the Penal Code and the perpetrator of which is a member of the defence forces performing their official duties.

[RT I 2004, 46, 329 – entry into force 1.07.2004]

§ 8. Validity of the Penal Code with respect to an act directed against an internationally protected legal interest

Regardless of the law of the place where the act was committed, Estonian penal law applies to an act committed outside the territory of Estonia if the act is punishable under an international treaty binding on Estonia.

§ 9. Validity of the Penal Code with respect to acts committed against the legal interests of Estonia

Regardless of the law of the place where the act was committed, the Estonian Penal Code applies to an act committed outside the territory of Estonia that is a first-degree crime under the Estonian Penal Code and harms:

- 1) the life and health of the Estonian population;
- 2) the exercise of Estonian state power and defense capability; or
- 3) the environment.

§ 10. Time of commission of the act

The act is committed at the time when the person acted or was legally obliged to act. The time when the consequence occurred is not taken into account.

§ 11. Place of commission of the act

(1) The act is committed in a place where:

- 1) the person acted;
- 2) the person was legally obliged to act;
- 3) a consequence constituting the offence occurred or
- 4) according to the person's perception, a consequence constituting the offence should have occurred.

(2) Participation in an act is committed at a place where:

- 1) the perpetrator committed the criminal offence;
- 2) the participant acted;
- 3) the participant was legally obliged to act or
- 4) the participant expected that a consequence constituting the offence should have occurred.

(3) If a participant in a criminal offence committed abroad committed the act in the territory of Estonia and if such an act is punishable under the Estonian Penal Code and the act of the perpetrator is punishable at the place of commission of the act or if no penal law applies at the place of commission, then the Estonian Penal Code shall apply to the participant.

Chapter 2 OFFENCE

Division 1 Elements of an Offence

§ 12. Elements of the offence

(1) The elements of an offence are a description of a punishable act provided for in the Special Part of this Code or in another law.

(2) The objective elements of an offence are the action or omission described in the law and, in cases provided for by law, the consequence causally related to it.

(3) The subjective elements of the offence are intent or negligence. The law may prescribe a motive, purpose or other subjective element of the offence.

§ 13. Liability for omissions

(1) A person is liable for omission if he or she was legally obliged to prevent the consequence described in the law.

(2) In the case of an offence committed by omission, the court may apply the provisions of § 60 of this Code.

§ 14. Liability of a legal person

(1) A legal person is liable in cases provided for by law for an act committed by its body or executive officer in the interests of the legal person.

(2) The prosecution of a legal person does not preclude the prosecution of a natural person who committed an offence.

(3) The provisions of this section do not apply to the state, local governments and legal persons governed by public law.

§ 15. Intentional act and reckless act

(1) Only an intentional act is punishable as a criminal offence, unless this Code provides for a penalty for a negligent act.

(2) An act is also intentional if it meets the elements of an offence, which require intent with respect to the act and deems negligence sufficient with respect to the more dangerous consequence.

(3) Both intentional and negligent acts are punishable as misdemeanors.

§ 16. Intention

(1) Intention is intentionality, direct and indirect intent.

(2) A person commits an act intentionally if he or she sets as his or her goal the occurrence of a circumstance corresponding to the elements of the offence and knows that this will occur, or at least considers it possible. A person also commits an act intentionally if he or she imagines that the circumstance corresponding to the elements of the offence is an indispensable condition for achieving the goal.

(3) A person commits an act with direct intent if he or she knows that he or she is committing a circumstance that constitutes an offence and wants to do so or at least admits to it.

(4) A person commits an act with indirect intent if he or she considers it possible that a circumstance corresponding to the elements of the offence will occur and admits to it.

§ 17. Ignorance of a circumstance corresponding to the elements of an offence

(1) A person who, when committing an act, is unaware of a circumstance that constitutes an offence does not commit the act intentionally. In such a case, the person shall be liable for an offence committed through negligence in the cases provided for by law.

(2) A person who, when committing an act, mistakenly proceeds from a circumstance that would correspond to the elements of an offence providing for a lighter punishment, shall be liable for an intentional offence, the commission of which was intended by his or her intention.

(3) Ignorance of the law does not preclude intent or negligence.

§ 18. Carelessness

(1) Carelessness is recklessness and negligence.

(2) A person commits an act recklessly if he or she considers it possible that a circumstance corresponding to the elements of an offence will occur, but hopes to avoid it due to inattention or a lack of sense of duty.

(3) A person commits an act through negligence if he or she is unaware of the occurrence of a circumstance that constitutes an offence, but should have foreseen it if he or she had been attentive and conscientious.

§ 19. Liability for more dangerous consequences

A person is liable for a more dangerous consequence provided for by law if he or she caused it at least through negligence.

§ 20. Perpetrator of the act

The perpetrators of an act are the perpetrator and the participant.

§ 21. Executor

(1) A perpetrator is a person who commits an offence by himself or herself or by taking advantage of another person.

(2) If at least two persons commit an offence jointly and in concert, each of them shall be liable as a perpetrator (co-perpetrators). Co-perpetration also occurs when the joint and concerted act of several persons meets the elements of an offence.

§ 22. Participant

(1) The participants are the instigator and the facilitator.

(2) An instigator is a person who intentionally incites another person to commit an intentional unlawful act.

(3) An accessory is a person who intentionally provides physical, material or mental assistance to the intentional unlawful act of another person.

(4) A participant shall be punished in accordance with the same provision of law under which the perpetrator is liable, unless otherwise provided for in § 24 of this Code.

(5) In the case of an accessory, the court may apply the provisions of § 60 of this Code.

§ 23. Committing a misdemeanor

In the case of a misdemeanor, only execution is punishable.

§ 24. Special personal identification number

(1) A special personal characteristic is a characteristic of the elements of an offence prescribed in the Special Part of this Code or in another law, which describes the personal characteristics, goals or motives of the perpetrator.

(2) If a participant does not have a special personal identification number, which according to law is a prerequisite for the liability of the executor, the provisions of § 60 of this Code shall apply to the participant.

(3) A special personal identification that aggravating, mitigating or excluding liability provided for in the law applies only to the perpetrator with the special personal identification.

§ 25. Attempted crime

(1) An attempted crime is an intentional act aimed at committing a crime.

(2) An attempt to commit a crime begins from the moment when a person, in accordance with his or her perception of the act, directly begins to commit the crime.

(3) In the case of execution using another person, the attempted offence begins from the moment when the person loses control over what is happening or when the intermediary of the act, according to the person's perception of the act, directly begins to commit the offence.

(4) In the case of co-perpetration, the attempted offence begins from the moment when at least one of the persons directly begins to commit the offence in accordance with the agreement.

(5) In the event of inaction, the attempted offence begins from the moment when the person fails to perform an act that is necessary to prevent a consequence constituting the offence.

(6) In the case of an attempted crime, the court may apply the provisions of § 60 of this Code.

§ 26. Invalid attempt to commit a crime

(1) An attempt to commit a crime is invalid if it cannot be completed due to the inadequacy of the object or subject of the crime, as well as the inadequacy of the means or method of committing the crime.

(2) The court may release a person from punishment or apply the provisions of § 60 of this Code if the person is unable to understand the invalidity of the attempted offence due to his or her mental incapacity.

Division 2 Exclusion of Illegality

§ 27. Unlawful act

An unlawful act is an act that meets the elements of an offence provided for by law and whose unlawfulness is not excluded by this Code, another law, an international convention or international custom.

§ 28. Emergency protection

(1) An act is not unlawful if a person repels an immediate or imminent unlawful attack on his or her own legal interests or those of another person, thereby damaging the legal interests of the attacker, without exceeding the limit of self-defense.

(2) A person exceeds the limit of self-defense if he or she intentionally or with direct intent performs self-defense with means that are obviously not commensurate with the danger of the attack, as well as if he or she intentionally or with direct intent apparently causes excessive harm to the attacker.

(3) The ability to avoid an attack or to turn to another person for help does not exclude the right to self-defense.

§ 29. State of emergency

An act is not unlawful if the person commits it in order to eliminate an immediate or imminent threat to his or her own or another person's legal interests, the means chosen by him or her are necessary to eliminate the threat, and the interest to be protected is clearly more important than the interest to be harmed. When weighing the interests, particular consideration is given to the importance of the legal interests, the magnitude of the threat to the legal interest, and the dangerousness of the act.

§ 30. Conflict of obligations

An act that violates a legal obligation is not unlawful if a person has to fulfill several legal obligations at the same time and is unable to fulfill all of them, but does everything in his power to fulfill an obligation that is at least as important as the obligation violated.

§ 31. Error in circumstance precluding illegality

(1) An intentional act is not unlawful if, when committing it, a person mistakenly imagines circumstances that would preclude the act from being unlawful. In such a case, the person shall be liable for an offence committed through negligence in the cases provided for by law.

(2) A person who, when committing an act, is unaware of circumstances that objectively exclude the unlawfulness of his or her act shall be liable for attempted criminal offence. In such a case, the court may apply the provisions of § 60 of this Code.

Section 3 Guilt

§ 32. Principle of fault

(1) A person may be punished for an unlawful act only if he or she is guilty of committing it. A person is guilty of committing an act if he or she is capable of committing a crime and there is no circumstance excluding guilt provided for in this Section.

(2) The perpetrator shall be punished according to his or her guilt, regardless of the guilt of other perpetrators.

§ 33. Guilt capacity

A person is capable of committing a crime if he or she is culpable and at least fourteen years of age at the time of the commission of the act.

§ 34. Guilt

A person is not guilty if, at the time of committing the act, he or she was unable to understand the prohibition of his or her act or to direct his or her conduct in accordance with that understanding due to:

- 1) mental illness;
- 2) temporary severe mental disorder;
- 3) feeble-mindedness;
- 4) feeble-mindedness or
- 5) other severe mental disorder.

§ 35. Limited liability

If a person's ability to understand the prohibition of his or her act or to direct his or her behavior in accordance with this understanding is significantly limited for the reason specified in § 34 of this Code, the court may apply the provisions of § 60 of this Code.

§ 36. Intoxication

Intentional or negligent intoxication does not exclude guilt.

§ 37. Criminal capacity of a legal person

A person with legal capacity is a legal entity.

§ 38. Lack of fault in case of negligence

A person who has committed an act through negligence is not at fault if, due to his or her mental or physical abilities, he or she is unable to understand what is expected of him or to guide his or her conduct in accordance with that understanding.

§ 39. Error in prohibition of act

(1) A person is not at fault if he does not understand the prohibition of his act and this mistake is unavoidable for him.

(2) If the mistake is avoidable by the perpetrator, the court may apply the provisions of § 60 of this Code.

§ 40. Abandonment of attempted crime

(1) A person is acquitted of guilt if he or she voluntarily abandons an attempt to commit a crime in one of the cases provided for in §§ 41, 42 and 43 of this Code.

(2) Voluntary renunciation does not absolve from guilt for an act that has the characteristics of a completed offense.

(3) A person voluntarily abandons an attempted crime if, according to his or her perception of the act, the consequence of the act may still occur, but he or she decides to abandon it without being forced by circumstances beyond his or her control.

§ 41. Abandonment of an unfinished attempt to commit a crime

(1) The perpetrator abandons an unfinished attempt to commit a crime if he or she interrupts the completion of the crime.

(2) An attempted crime is incomplete if the person has not yet done everything that he or she, according to his or her perception of the act, considers necessary to complete the crime.

§ 42. Abandonment of completed attempted crime

(1) The perpetrator abandons a completed attempt to commit a crime if he prevents the consequence of the crime. If the completed attempt is not sufficient to complete the act, the perpetrator is deemed to have abandoned it if he seriously tries to prevent the

consequence of the crime from occurring.

(2) An attempted crime is completed when the person has done everything in his or her power to complete the crime, in accordance with his or her conception of the act.

§ 43. Abandonment of attempted crime in case of multiple perpetrators

If several perpetrators participate in an attempted crime, the person who prevents the consequence of the crime abandons the attempt. If the consequence occurs or does not occur independently of the perpetrator's actions, the perpetrator abandons the attempt if he or she sincerely tries to prevent the consequence from occurring.

Chapter 3 TYPES AND AMOUNTS OF PUNISHMENTS

Division 1 Basic Penalties Applicable for a Criminal Offence

§ 44. Financial penalty

(1) A court may impose a financial penalty of thirty to five hundred daily rates for a criminal offence.

(2) The court shall calculate the daily rate of a financial penalty on the basis of the average daily income of the convicted person. The court may reduce the daily rate due to exceptional circumstances or increase it based on the living standards of the convicted person. The calculated daily rate may not be less than the minimum daily rate. The minimum daily rate is fifty kroons.

(3) The average daily income is calculated based on the income subject to income tax for the year immediately preceding the year in which criminal proceedings were initiated against the convicted person or, if data for the said year is not available, for the year preceding that year, from which income tax has been deducted.

(4) The amount of the daily rate is expressed in whole kroons.

(5) A court may impose a financial penalty of thirty to two hundred and fifty daily rates on a person who was under the age of eighteen at the time of the commission of the act. A financial penalty shall not be imposed on a person under the age of eighteen who does not have an independent income.

(6) A financial penalty may also be imposed as an additional penalty in addition to imprisonment, unless the imprisonment has been replaced by community service.

(7) A financial penalty shall not be imposed as an additional penalty together with a property penalty.

(8) A court may impose a financial penalty of fifty thousand to two hundred and fifty million kroons on a legal person. A financial penalty may also be imposed on a legal person as an additional penalty together with compulsory termination.

[RT I 2002, 82, 480 – entry into force 24.10.2002]

§ 45. Imprisonment

(1) A court may impose a sentence of imprisonment for a criminal offence of thirty days to twenty years or life imprisonment.

(2) A person who was under the age of eighteen at the time of the commission of a criminal offence may not be sentenced to fixed-term imprisonment of more than ten years or to life imprisonment.

§ 46. Compulsory termination of a legal person

A court may order the compulsory winding up of a legal entity for a criminal offence if the legal entity's activities have included the commission of criminal offences.

Division 2 Basic penalties applicable for a misdemeanor

§ 47. Fine

(1) A court or an extrajudicial body may impose a fine of three to three hundred fine units for a misdemeanour. A fine unit is the basic amount of the fine, which is sixty kroons.

(2) A court or an extrajudicial body may impose a fine of five hundred to five hundred thousand kroons on a legal person for a misdemeanor.

[RT I 2007, 13, 69 – entry into force 15.03.2007]

(3) [Repealed – RT I 2007, 13, 69 – entry into force 15.03.2007]

§ 48. Arrest

The court may impose a detention order for up to thirty days for a misdemeanor.

Division 3 Additional penalties applicable to a natural person for an offence

[RT I 2005, 40, 311 – entry into force 1.10.2005]

§ 49. Prohibition of activity

The court may deprive a convicted person of the right to hold a certain position or to engage in a certain field of activity for up to three years if the person is convicted of a crime related to abuse of professional or official rights or breach of official duties.

§ 50. Revocation of the right to drive a vehicle

(1) For an offence related to the safe movement of a motor vehicle, aircraft or watercraft, as well as a tram or railway vehicle, or a violation of the operating rules, the deprivation of the right to drive may be imposed as an additional punishment on a convicted person or perpetrator:

- 1) in the case of a criminal offence for up to three years by a court;
 - 2) in the case of a misdemeanour for up to one year by a court or an extrajudicial body in cases provided for by law.
- (2) The right to drive a motor vehicle may not be revoked from a person who uses a motor vehicle due to disability, except if the person was driving the motor vehicle while intoxicated.

[RT I 2005, 40, 311 – entry into force 1.10.2005]

§ 51. Deprivation of the right to possess weapons and ammunition

The court may revoke the right of a convicted person to acquire, possess, transport, and carry weapons and ammunition for up to five years if the person is convicted of a crime related to the possession or use of weapons or ammunition.

§ 52. Deprivation of hunting and fishing rights

The court may revoke the right to hunt and fish for up to three years if the person is convicted of a crime involving a violation of hunting or fishing rights.

1.

§ 52 Deprivation of the right to access state secrets and classified foreign information and the right to process state secrets and classified foreign information

For a misdemeanor related to a violation of the requirements of the State Secrets and Classified Foreign Information Act, a court or an extrajudicial proceeding may impose on the offender, as an additional punishment, the deprivation of the right to access state secrets and classified foreign information or the right to process state secrets and classified foreign information for up to one year.

[RT I 2007, 16, 77 – entry into force 1.01.2008]

2.

§ 52 Deprivation of the right to keep animals

For committing an inadmissible act against an animal, the court may impose on the convicted person or the guilty person, as an additional punishment, the deprivation of the right to keep any animal or an animal belonging to a certain species:

- 1) in the case of a criminal offence, for up to five years;
- 2) in the case of a misdemeanor, for up to three years.

[RT I 2007, 23, 119 – entry into force 2.01.2008]

§ 53. Financial penalty

(1) When convicting a person of a criminal offence and sentencing him or her to imprisonment for more than three years or life, the court may, in cases provided for by law, order the payment of an additional penalty of an amount which may amount to the value of the entire property of the convicted person.

(2) A pecuniary penalty may be imposed as an additional punishment for crimes committed before 1 February 2007.

[RT I 2007, 2, 7 – entry into force 1.02.2007]

§ 54. Expulsion

(1) When convicting a foreign citizen of a first-degree criminal offence and sentencing him or her to imprisonment, the court may impose an additional penalty of deportation from the country with a ban on entry for ten years. If the convicted person has a spouse or minor child legally living with him or her in Estonia in a joint family, the court must justify the application of deportation in its decision.

(2) Expulsion shall not apply to a convicted foreign citizen who has committed a crime when he or she was under the age of eighteen.

§ 55. Term of additional punishment

2

(1) When imposing an additional punishment provided for in §§ 49 to 52 of this Code together with detention or imprisonment, the additional punishment shall extend to the entire period of serving the main punishment and in addition to the term determined by a court judgment or a decision of an extrajudicial proceeding body.

[RT I 2007, 23, 119 – entry into force 2.01.2008]

(2) The term of the entry ban accompanying deportation provided for in § 54 of this Code shall be calculated from the date of deportation of the convicted person.

Division 4

Additional penalties applicable to a legal person for an offence

[RT I 2007, 16, 77 – entry into force 1.01.2008]

1.

§ 55 Imposing an additional penalty on a legal person for an offence

In cases provided for by law, the following additional penalties may be applied:

- 1) the right to process state secrets and classified foreign information by a court or an extrajudicial body in respect of a legal person

1

who is guilty, under the conditions provided for in § 52 of this Code ;

- 2) the right to keep animals by a court in respect of a convicted person or a legal person in respect of a guilty person in respect of a

2

legal person, under the conditions provided for in § 52 of this Code .

[RT I 2007, 23, 119 – entry into force 2.01.2008]

Chapter 4

APPLICATION OF PENALTIES

Division 1
Grounds for the Application of Punishment

§ 56. Basis for punishment

(1) The basis for punishment is the person's guilt. When sentencing a sentence by a court or determining it by an extrajudicial proceeding, mitigating and aggravating circumstances, the possibility of influencing the guilty party to refrain from committing offences in the future, and the interests of protecting the legal order shall be taken into account.

(2) Imprisonment may be imposed only if the objectives of the punishment cannot be achieved by a lighter punishment. If a section of the Special Part of this Code allows for the imposition of other, lighter punishments in addition to imprisonment, the court must justify the imposition of imprisonment in its decision.

[RT I 2003, 83, 557 – entry into force 1.01.2004]

§ 57. Circumstances mitigating the punishment

(1) Karistust kergendavad asjaolud on:

- 1) süüteo kahjulike tagajärgede ärahoidmine, samuti abi andmine kannatanule vahetult pärast süüteo toimepanemist;
- 2) kahju vabatahtlik hüvitamine;
- 3) süü ülestunnistamisele ilmumine, puhtsüdamlik kahetsus või süüteo avastamisele aktiivne kaasaaitamine;
- 4) süüteo toimepanemine raske isikliku olukorra mõjul;
- 5) süüteo toimepanemine ähvarduse või sunni, samuti teenistusliku, majandusliku või perekondliku sõltuvuse mõjul;
- 6) süüteo toimepanemine õigusvastase käitumisega esile kutsutud tugeva hingelise erutuse mõjul;
- 7) süüteo toimepanemine raseda või kõrges eas isiku poolt;
- 8) süüteo toimepanemine hädakaitse piiride ületamisel;
- 9) leppimine kannatanuga.

[RT I 2007, 11, 51 – jõust. 18.02.2007]

(2) Karistuse kohaldamisel võib arvestada ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetlemata asjaolusid.

§ 58. Karistust raskendavad asjaolud

Karistust raskendavad asjaolud on:

- 1) omakasu või muu madal motiiv;
- 2) süüteo toimepanemine erilise julmusega või kannatanut alandades;
- 3) süüteo toimepanemine teadvalt noorema kui kaheteistaastase, raseda, kõrges eas või abitus seisundis isiku, samuti raske psüühikahäirega isiku suhtes;
- 4) süüteo toimepanemine isiku suhtes, kes on süüdlasest teenistuslikus, majanduslikus või perekondlikus sõltuvuses;
- 5) süüteo toimepanemine erakorralise või sõjaseisukorra ajal;
- 6) süüteo toimepanemine ühiskondlikku või loodusõnnetust ära kasutades;
- 7) süüteo toimepanemine üldohtrikult viisil;
- 8) raske tagajärje põhjustamine;
- 9) süüteo toimepanemine teise süüteo hõlbustamiseks või varjamiseks;
- 10) süüteo toimepanemine grupi poolt;
- 11) süüteo toimepanemise hõlbustamiseks ametliku vormiriietuse või ametitunnuste kasutamine.

§ 59. Karistust kergendava ja raskendava asjaolu korduva arvestamise keeld

Käesoleva seadustiku §-des 57 ja 58 sätestatud karistust kergendavaid või raskendavaid asjaolusid ei arvestata karistuse kohaldamisel, kui neid on seaduses kirjeldatud süüteokoosseisu tunnustena.

§ 60. Karistuse kergendamine seaduses sätestatud juhtudel

(1) Käesoleva seadustiku üldosas nimetatud juhtudel võib kohus kergendada isiku karistust käesoleva paragrahvi lõigetes 2 kuni 4 sätestatud korras.

(2) Kergendatud karistuse ülemmäär ei või olla üle kahe kolmandiku seaduses sätestatud karistuse ülemmäärast.

(3) Kergendatud karistuse alammäär on käesoleva seadustiku üldosas sätestatud vastava karistusliigi alammäär.

(4) Kui käesoleva seadustiku eriosas on kuriteo eest karistusena ette nähtud eluaegne vangistus, mõistetakse karistuse kergendamisel tähtajaline vangistus mitte alla kolme aasta.

§ 61. Karistuse kohaldamine alla alammäära

(1) Erandlikke asjaolusid arvestades võib kohus või kohtuväline menetleja kohaldada karistust alla seaduses sätestatud alammäära.

(2) Kui käesoleva seadustiku eriosas sätestatud vangistuse alammäär on vähemalt viis aastat, ei või mõistetud vangistus olla väiksem kui üks aasta.

§ 62. Põhi- ja lisakaristuse kohaldamine

Ühe süüteo eest võib kohaldada ühe põhikaristuse ja ühe või mitu lisakaristust.

§ 63. Põhikaristuse kohaldamine mitme süüteo eest

(1) Kui isik on toime pannud ühe teo, mis vastab mitmele eri süüteokoosseisule, siis määratakse või mõistetakse talle üks karistus seadusesätte alusel, mis näeb ette raskeima karistuse.

(2) Kui isik on toime pannud mitu tegu, mis vastavad mitmele eri kuriteokoosseisule ja teda ei ole nendest ühegi eest varem karistatud, mõistetakse eraldi karistus iga teo eest ning liitkaristus käesoleva seadustiku § 64 järgi.

(3) Kui isik on toime pannud mitu tegu, mis vastavad mitmele eri väärteokoosseisule, siis määratakse või mõistetakse karistus iga väärteo eest eraldi.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 64. Liitkaristuse mõistmine

(1) Samaliigiliste põhikaristuste korral mõistetakse liitkaristus mõistetud üksikkaristustest raskeima suurendamise teel või loetakse kergem karistus kaetuks raskeima karistusega.

(2) Kui üks mõistetud põhikaristustest on rahaline karistus, viiakse see täide iseseisvalt, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul.

(3) Liitkaristus ei tohi ületada mõistetud üksikkaristuste summat ega käesoleva seadustiku eriosa vastavas paragrahvis sätestatud raskeima karistuse ülemmäära.

(4) Kui mõni mõistetud karistustest on eluaegne vangistus, mõistetakse liitkaristusena eluaegne vangistus.

(5) Eriliigilised lisakaristused viiakse täide iseseisvalt.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 65. Liitkaristuse hilisem mõistmine

(1) Kui pärast süüdimõistva kohtuotsuse kuulutamist tuvastatakse, et süüdimõistetu on pannud enne kohtuotsuse kuulutamist toime teise kuriteo, mõistetakse liitkaristus käesoleva seadustiku §-s 64 sätestatud korras. Eelmise kohtuotsuse järgi täielikult või osaliselt ärakantud karistus arvatakse liitkaristusest maha.

(2) Kui süüdimõistetu paneb pärast kohtuotsuse kuulutamist, kuid enne karistuse täielikku ärakandmist toime uue kuriteo, suurendatakse uue kuriteo eest mõistetud karistust eelmise kohtuotsuse järgi mõistetud karistuse ärakandmata osa võrra, järgides käesoleva seadustiku § 64 lõigetes 2, 4 ja 5 sätestatud. Sellisel juhul ei tohi liitkaristus ületada karistusliigi ülemmäära.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 66. Karistuse kandmine ositi

(1) Mõistes rahalise karistuse, aresti või kuni kuuekuulise vangistuse, võib kohus süüdlase perekondlikku, tööalast või tervislikku seisundit arvestades määrata karistuse tasumise või kandmise ositi. Korraga ärakantava vangistuse või aresti kestuse või rahalise karistuse osade suurused määrab kohus. Järjest kantava karistuse kestus peab olema vähemalt kaks päeva.

(2) Kohus või väärtegu menetlev kohtuväline menetleja võib mõjuvatel põhjustel määrata rahatrahvi tasumise ositi.

(3) Ositi tasutava või ärakantava karistuse täitmise tähtaeg ei tohi ületada ühte aastat.

§ 67. Karistuse tähtaegade arvutamine

(1) Vangistuse tähtaega arvutatakse aastates, kuudes ja päevades. Aresti tähtaega arvutatakse päevades.

(2) Lisakaristuse tähtaega arvutatakse aastates ja kuudes.

§ 68. Eelvangistuse ja kinnipidamise arvestamine

(1) Eelvangistus, kaasa arvatud väljaandmis- ja loovutamishistuses viibitud aeg, arvatakse karistusaja hulka. Ühele eelvangistuspäevale vastab üks vangistuspäev või rahalise karistuse kolm päevamäära.

(2) Kinnipidamine väärteomenetluses arvatakse karistusaja hulka. Kahekümne neljale tunnile kinnipidamisele vastab üks päev aresti või rahatrahvi kümme trahviühikut.

[RT I 2004, 54, 387 – jõust. 1.07.2004]

2. jagu

Karistuse asendamine üldkasuliku tööga

§ 69. Üldkasulik töö

(1) Mõistes kuni kaheaastase vangistuse, võib kohus asendada selle üldkasuliku tööga. Ühele päevale vangistusele vastab kaks tundi üldkasulikku tööd. Vangistus asendatakse üldkasuliku tööga üksnes süüdimõistetu nõusolekul.

(2) Üldkasuliku töö kestus ei tohi ületada kaheksat tundi päevas. Kui süüdimõistetu teeb üldkasulikku tööd muust tööst ja õpingutest vabal ajal, ei tohi selle kestus ületada nelja tundi päevas. Üldkasuliku töö eest süüdimõistetule tasu ei maksta.

(3) Üldkasuliku töö mõistmisel määrab kohus selle tegemise tähtaja, mis ei või ületada kahtekümmend nelja kuud. Kohus võib kriminaalhooldusametniku ettekande alusel tähtaja kulgemise peatada süüdimõistetu haiguse või perekondliku olukorra tõttu või ajaks, mil süüdimõistetu on kutsutud tegevteenistusse või õppekogunemisele kaitsejõududesse.

(4) Üldkasuliku töö tegemisel peab süüdimõistetu järgima kontrollnõudeid ning täitma talle pandud kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatule.

(5) Üldkasulikule tööle rakendatud süüdimõistetule laienevad töö- ja tervisekaitset reguleerivad õigusaktid. Vajaduse korral määrab kohus enne vangistuse asendamist süüdimõistetule tervisekontrolli eesmärgiga selgitada, kas süüdimõistetu tervise seisund võimaldab tal teha üldkasulikku tööd.

(6) Kui süüdimõistetu hoidub kõrvale üldkasulikust tööst, ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib kohus kriminaalhooldusametniku ettekande alusel pöörata talle mõistetud vangistuse täitmisele. Vangistuse täitmisele pööramisel arvestatakse karistusest kantuks süüdimõistetu tehtud üldkasulik töö, mille kaks tundi võrdub ühe päeva vangistusega.

(7) Kui süüdimõistetu paneb üldkasuliku töö tegemise ajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, asendatakse talle mõistetud üldkasuliku töö tegemata osa käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud vahekorras. Liitkaristus mõistetakse vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule.

[RT I 2004, 7, 40 – jõust. 14.02.2004]

3. jagu

Rahalise karistuse, rahatrahvi ja varalise karistuse asendamine

§ 70. Rahalise karistuse asendamine vangistuse või üldkasuliku tööga

(1) Kui süüdimõistetud ei tasu talle mõistetud rahalise karistuse summat, asendab kohus selle vangistusega või süüdimõistetud nõusolekul üldkasuliku tööga käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras.

(2) Rahalise karistuse kolmele päevamäärale vastab üks päev vangistust.

(3) Rahalise karistuse vangistusega asendamise korral on vangistuse alammäär kümme päeva.

§ 71. Varalise karistuse asendamine vangistusega

(1) Kui süüdimõistetud ei tasu talle mõistetud varalise karistuse summat, asendab kohus selle vangistusega. Varalise karistuse viiekümne miinimumpäevamäärast suurele summale vastab üks päev vangistust.

(2) Varalise karistuse vangistusega asendamise korral on vangistuse alammäär kolmkümmend päeva ja ülemmäär viis aastat.

§ 72. Rahatrahvi asendamine arestiga

(1) Kui süüdlane ei tasu talle määratud või mõistetud rahatrahvi, asendab kohus rahatrahvi arestiga.

(2) Rahatrahvi kümnele trahviühikule vastab üks päev aresti.

(3) Rahatrahvi arestiga asendamise korral on aresti alammäär üks päev.

5. peatükk KARISTUSEST VABASTAMINE

§ 73. Karistusest tingimisi vabastamine

(1) Kui kohus, arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid ja süüdlase isikut, leiab, et mõistetud tähtajalise vangistuse ärakandmine või rahalise karistuse tasumine süüdimõistetud poolt ei ole otstarbekas, võib ta määrata, et tingimisi jäetakse karistus süüdimõistetud suhtes kohaldamata. Sellisel juhul ei pöörata mõistetud karistust täielikult või osaliselt täitmisele, kui süüdimõistetud ei pane kohtu määratud katseajal toime uut tahtlikku kuritegu ning käesoleva paragrahvi lõigetest 4 ja 5 ei tulene teisiti.

(2) Kui kohus otsustab, et mõistetud vangistust või rahalist karistust ei pöörata osaliselt täitmisele, määrab kohus, milline osa vangistusest või rahalisest karistusest kantakse ära või tasutakse kohe ja millist vangistuse või rahalise karistuse osa tingimisi ei pöörata täitmisele.

(3) Katseajaks määratakse kolm kuni viis aastat.

(4) Kui süüdimõistetud paneb katseajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule. Kui uus kuritegu pandi toime ettevaatamatusest, võib kohus uuesti kohaldada karistusest tingimisi vabastamist. Vangistuse täitmisele pööramise korral võib kohus asendada selle üldkasuliku tööga käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras.

(5) Kui süüdimõistetud paneb katseajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse rahalise karistusega, mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule. Sellisel juhul võib kohus jätta eelmise kuriteo eest mõistetud karistuse täitmisele pööramata, määrates, et uue kuriteo eest mõistetud rahaline karistus viiakse täide iseseisvalt.

(6) Karistusest tingimisi vabastamist ei kohaldata tahtliku kuriteo toimepannud isikule, keda on varem karistatud vangistusega.

[RT I 2006, 46, 333 – jõust. 1.01.2007]

§ 74. Karistusest tingimisi vabastamine süüdimõistetud allutamiseiga käitumiskontrollile

(1) Kui kohus, arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid ja süüdlase isikut, leiab, et mõistetud tähtajalise vangistuse ärakandmine süüdimõistetud poolt ei ole otstarbekas, võib ta määrata, et tingimisi jäetakse vangistus süüdimõistetud suhtes kohaldamata. Sellisel juhul ei pöörata mõistetud karistust täielikult või osaliselt täitmisele, kui süüdimõistetud ei pane kohtu määratud katseajal toime uut kuritegu, täidab talle katseajaks kooskõlas käesoleva seadustiku §-ga 75 pandud kontrollnõudeid ja kohustusi ning käesoleva paragrahvi lõigetest 4–6 ei tulene teisiti.

(2) Kui kohus otsustab, et mõistetud vangistust ei pöörata osaliselt täitmisele, määrab kohus, milline osa vangistusest kantakse ära kohe ja millist vangistuse osa tingimisi ei pöörata täitmisele.

(3) Katseajaks määratakse kaheksateist kuud kuni kolm aastat.

(4) Kui süüdimõistetud katseajal ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib kohus kriminaalhooldusametniku ettekande alusel määrata täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule, pikendada katseaega kuni ühe aasta võrra või pöörata karistuse täitmisele.

(5) Kui süüdimõistetud paneb katseajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule. Kui uus kuritegu pandi toime ettevaatamatusest, võib kohus uuesti kohaldada karistusest tingimisi vabastamist. Vangistuse täitmisele pööramise korral võib kohus asendada selle üldkasuliku tööga käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras.

(6) Kui süüdimõistetud paneb katseajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse rahalise karistusega, mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule. Sellisel juhul võib kohus jätta eelmise kuriteo eest mõistetud karistuse täitmisele pööramata, määrates, et uue kuriteo eest mõistetud rahaline karistus viiakse täide iseseisvalt.

[RT I 2006, 46, 333 – jõust. 1.01.2007]

§ 75. Käitumiskontroll

(1) Käitumiskontrolli ajal on süüdimõistetud kohustatud järgima järgmisi kontrollnõudeid:

1) elama kohtu määratud alalises elukohas;

2) ilmuma kriminaalhooldaja määratud ajavahemike järel kriminaalhooldusosakonda registreerimisele;

3) alluma kriminaalhooldaja kontrollile oma elukohas ning esitama talle andmeid oma kohustuste täitmise ja elatusvahendite kohta;

4) saama kriminaalhooldusametnikult eelneva loa elukohast lahkumiseks kauemaks kui viieteistkümneks päevaks;

5) saama kriminaalhooldusametnikult eelneva loa elu-, töö- või õppimiskoha vahetamiseks.

(2) Arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid ning süüdimõistetute isikut, võib kohus määrata, et süüdimõistetute on käitumiskontrolli ajal kohustatud:

1) heastama kuriteoga tekitatud kahju kohtu määratud ajaks;

2) mitte tarvitama alkoholi ja narkootikume;

3) mitte omama, kandma ja kasutama relva;

4) otsima endale töökoha, omandama üldhariduse või eriala kohtu määratud tähtajaks;

5) alluma ettenähtud ravile, kui ta on selleks eelnevalt nõusoleku andnud;

6) täitma ülalpidamiskohustust;

7) mitte viibima kohtu määratud paikades ega suhtlema kohtu määratud isikutega;

8) osalema sotsiaalabiprogrammis;

9) käesoleva seaduse §-s 76 sätestatud juhul alluma elektroonilisele valvele, kui ta on selleks eelnevalt nõusoleku andnud.

(3) Kohus võib kriminaalhooldusametniku ettekande alusel kergendada või tühistada süüdimõistetute käitumiskontrolli ajaks määratud kohustusi või panna süüdimõistetute täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule.

(4) Kui süüdimõistetute lubab oma käitumist parandada ja võtab endale käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetlemata kohustusi, võib kohus need kohustustena kinnitada.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kontrollnõuete täitmine peatub osaliselt täitmisele pööratud vangistuse kandmise ajaks.

[RT I 2006, 46, 333 – jõust. 1.01.2007]

§ 75¹. Elektrooniline valve

(1) Elektrooniline valve on süüdimõistetute kohtu poolt määratud tähtajaks pandud kohustus alluda liikumisvabaduse piirangute täitmise kontrollimisele elektroonilise seadme abil, mis on kinnitatud süüdimõistetute keha külge ning mille abil on võimalik kindlaks määrata süüdimõistetute asukoht.

(2) Vajaduse korral määrab kohus enne elektroonilise valve kohaldamist süüdimõistetute tervisekontrolli eesmärgiga selgitada, kas süüdimõistetute tervises seisund võimaldab tema allutamist elektroonilisele valvele.

(3) Elektroonilise valve tähtaja võib määrata ühest kuust kuni kaheteistkümne kuuni.

(4) Elektroonilise valve tähtaeg hakkab kulgema päevast, kui elektroonilise valve seade kinnitatakse süüdimõistetute keha külge.

(5) Kriminaalhooldaja ettekande alusel võib kohus pikendada või lühendada süüdimõistetute esialgselt määratud elektroonilise valve tähtaega, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud piirangut.

(6) Kui süüdimõistetute võtab enne elektroonilise valve tähtaja lõppemist tagasi elektroonilise valve kohaldamise nõusoleku, pöörab kohus kandmata jäänud karistuse osa kriminaalhooldusametniku ettekande alusel täitmisele.

[RT I 2006, 46, 333 – jõust. 1.01.2007]

§ 76. Vangistusest tingimisi ennetähtaegne vabastamine

(1) Teise astme kuriteo või esimese astme kuriteo ettevaatamatus toimepanemises süüdimõistetute isiku võib kohus katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastada, kui süüdimõistetute on tegelikult ära kandnud:

1) vähemalt ühe kolmandiku mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui kuus kuud ning isik nõustub käesoleva seadustiku § 75 lõike 2 punktis 9 sätestatud elektroonilise valve kohaldamisega või

2) vähemalt poole mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui kuus kuud.

(2) Esimese astme kuriteo tahtlikus toimepanemises süüdimõistetute isiku võib kohus katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastada, kui süüdimõistetute on tegelikult ära kandnud:

1) vähemalt poole mõistetud karistusajast ning isik nõustub käesoleva seadustiku § 75 lõike 2 punktis 9 sätestatud elektroonilise valve kohaldamisega või

2) vähemalt kaks kolmandikku mõistetud karistusajast.

(3) Katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastamise otsustamisel arvestab kohus kuriteo toimepanemise asjaolusid, süüdimõistetute isikut, varasemat elukäiku ning käitumist karistuse kandmise ajal, samuti tema elutingimusi ja neid tagajärgi, mida võib süüdimõistetutele kaasa tuua tingimisi enne tähtaega karistusest vabastamine.

(4) Katseae määratakse ärakandmata karistusaja ulatuses, kuid mitte lühemana kui üks aasta. Katseajaks allutatakse isik käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatud käitumiskontrollile.

(4¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 2 või lõike 2 punkti 2 alusel vabastatavale süüdimõistetutele võib kohus süüdimõistetute nõusolekul panna täiendavalt kohustuse alluda käesoleva seadustiku § 75 lõike 2 punktis 9 sätestatud elektroonilisele valvele.

(5) Kui isik katseajal ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi või ei allu elektroonilisele valvele, pöörab kohus kandmata jäänud karistuse osa kriminaalhooldusametniku ettekande alusel täitmisele.

(6) Kui isik paneb katseajal toime uue tahtliku kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, viiakse kandmata jäänud karistuse osa täide. Sellisel juhul mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule.

[RT I 2006, 46, 333 – jõust. 1.01.2007]

§ 77. Eluaegsest vangistusest tingimisi vabastamine

(1) Eluaegse vangistusega karistatud isiku võib kohus katseajaga tingimisi karistusest vabastada, kui süüdimõistetute on karistusajast tegelikult ära kandnud vähemalt kolmkümmend aastat.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku tingimisi ennetähtaegsel vabastamisel arvestatakse käesoleva seadustiku § 76 lõikes 3 sätestatut.

(3) Katseajaks määratakse viis kuni kümme aastat.

(4) Kui isik paneb katseajal toime uue tahtliku kuriteo, saadetakse ta eluaegset vangistust kandma.

§ 78. Katseaja arvestamine

Katseaeg hakkab kulgema:

- 1) käesoleva seadustiku §-des 73 ja 74 sätestatud juhtudel kohtulahendi kuulutamisest;
- 2) käesoleva seadustiku §-des 76 ja 77 sätestatud juhtudel kohtulahendi jõustumisest.

§ 79. Karistuse kandmisest vabastamine isiku parandamatu haiguse tõttu

(1) Parandamatult rasket haigust põdeva isiku võib kohus karistuse kandmisest vabastada. Seejuures arvestab kohus toimepandud kuriteo asjaolusid, süüdimõistetud isikut ja haiguse iseloomu.

(2) Kui isik on kuriteo toime pannud süüdivana, kuid jäänud enne või pärast kohtuotsuse tegemist vaimuhaigeks, nõdrameelseks või kui tal on tekkinud muu raske psüühikahäire ja ta ei ole võimeline aru saama oma teo keelatuses või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtima, vabastab kohus ta karistusest või selle kandmisest. Sellisel juhul juhindub kohus käesoleva seadustiku §-s 86 sätestatust.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud isik terveneb enne käesoleva seadustiku §-s 82 sätestatud aegumistähtaja möödumist, võib kohus pöörata karistuse või selle kandmata osa täitmisele.

§ 80. Karistusest vabastamine, kui isik on kuriteo tagajärjel raskelt kannatanud

Kui süüdimõistetud on kuni viieaastase vangistusega karistatava kuriteo toimepanemise tagajärjel ise raskelt kannatada saanud, võib kohus ta karistusest vabastada.

6. peatükk AEGUMINE

§ 81. Süüteo aegumine

(1) Kedagi ei tohi kuriteo toimepanemises süüdi mõista ega karistada, kui kuriteo toimepanemisest kuni selle kohta tehtud kohtuotsuse jõustumiseni on möödunud:

- 1) kümme aastat esimese astme kuriteo toimepanemisest;
- 2) viis aastat teise astme kuriteo toimepanemisest.

(2) Süütegu inimsuse vastu, sõjasüütegu ja süütegu, mille eest on ette nähtud eluaegne vangistus, ei aegu.

(3) Väärtegu on aegunud, kui selle toimepanemisest kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni on möödunud kaks aastat.

(4) Jätkuva süüteo korral arvutatakse aegumise tähtaega viimase teo toimepanemisest. Vältava süüteo korral arvutatakse aegumise tähtaega vältava teo lõppemisest.

(5) Kuriteo aegumine katkeb kriminaalmenetluses järgmiste menetlustoimingute tegemisega:

- 1) kahtlustatavale või süüdistatavale tõkendi kohaldamisega või tema vara või rahapesu objektiks oleva vara arestimisega;
- 2) süüdistatava kohtu alla andmisega;
- 3) kohtuliku arutamise edasilükkamisega süüdistatava ilmumata jäämise korral;
- 4) kohtulikult arutamisel süüdistatava ülekuulamisega;
- 5) kohtulikult arutamisel ekspertiisi või täiendavate tõendite kogumise määramisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(6) Kui kuriteo aegumine on katkenud, algab aegumine uuesti käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud menetlustoimingu tegemisest. Isikut ei tohi kuriteo toimepanemises siiski süüdi mõista ega karistada, kui selle toimepanemisest kuni selle kohta tehtud kohtuotsuse jõustumiseni on möödunud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatust viie aasta võrra pikem aeg.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(7) Süüteo aegumine peatub:

- 1) kahtlustatava, süüdistatava või menetlusaluse isiku kõrvalehoidumisel kohtueelsest menetlusest, kohtuvälisest menetlusest või kohtust kuni isiku kinnipidamiseni või tema ilmumiseni menetleja juurde;
- 2) väärteo tunnustega teo kohta kriminaalmenetluse alustamisel kuni kriminaalmenetluse lõpetamiseni;
- 3) seksuaalse enesemääramise vastase kuriteo toimepanemisel noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes kuni kannatanu kaheksateistaastaseks saamiseni, kui kriminaalmenetluse ajend ei ilmnenu enne tema poolt nimetatud vanuse saavutamist.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktides 1 ja 2 sätestatud juhtudel ei uuene aegumine, kui kuriteo toimepanemisest on möödunud viisteist aastat või väärteo toimepanemisest on möödunud kolm aastat.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 82. Otsuse täitmise aegumine

(1) Otsust ei asuta täitma, kui otsuse jõustumisest on möödunud:

- 1) viis aastat esimese astme kuriteo asjas tehtud kohtuotsuse jõustumisest;
- 2) kolm aastat teise astme kuriteo asjas tehtud kohtuotsuse jõustumisest;
- 3) kaheksateist kuud väärteo kohta tehtud otsuse jõustumisest.

(2) Otsuse täitmise aegumine peatub:

- 1) ajaks, mil isik hoidub kõrvale talle kohaldatud karistuse kandmisest või tasumisest;
- 2) käesoleva seadustiku §-s 73 või 74 sätestatu alusel määratud katseajaks;
- 3) ajaks, mil isikule kohaldatud karistuse täitmisele pööramine on edasi lükatud või karistuse täitmise tähtaega on pikendatud;
- 4) ajaks, mil isik on välisriigis ja teda ei anta välja või teda ei saa välja anda.

(3) Süüdimõistva kohtuotsuse täitmine ei aegu, kui karistuseks on mõistetud eluaegne vangistus.

[RT I 2005, 39, 308 – jõust. 21.07.2005]

7. peatükk MUUD MÕJUTUSVAHENDID

§ 83. Süüteo toimepanemise vahendi ja vahetu objekti konfiskeerimine

(1) Kohus võib konfiskeerida tahtliku süüteo toimepanemise vahendi, kui see kuulub otsuse või määruse tegemise ajal toimepanijale.

(2) Seaduses sätestatud juhtudel võib kohus konfiskeerida tahtliku süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme või süüteo ettevalmistamiseks kasutatud aine või eseme, kui need kuuluvad otsuse tegemise ajal toimepanijale ja nende konfiskeerimine ei ole seaduse järgi kohustuslik.

(3) Erandina võib kohus konfiskeerida käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud vahendi, aine või eseme, kui see kuulub otsuse või määruse tegemise ajal kolmandale isikule ja kui ta:

1) on vähemalt kergemeelsusega kaasa aidanud vahendi, aine või eseme kasutamisele süüteo toimepanemisel või ettevalmistamisel, 2) on omandanud vahendi, aine või eseme täielikult või olulises osas toimepanija arvel, kingitusena või muul viisil turuhinnast oluliselt soodsamalt või

3) teadis, et vahend, aine või ese võõrandatakse talle konfiskeerimise vältimiseks.

(4) Vahend, aine või ese konfiskeeritakse, kui selle omamiseks vajalik luba puudub.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul võib vahendi, eseme või aine konfiskeerida, kui isik on toime pannud vähemalt õigusvastase teo.

(6) Väärteo toimepanemise vahendi ning väärteo vahetuks objektiks olnud aine või eseme võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2 ja 4 sätestatud juhtudel konfiskeerida seaduses ettenähtud kohtuväline menetleja.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 83¹. Süüteoga saadud vara konfiskeerimine

(1) Kohus konfiskeerib tahtliku süüteoga saadud vara, kui see kuulub otsuse või määruse tegemise ajal toimepanijale.

(2) Erandina konfiskeerib kohus käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud vara, kui see kuulub otsuse tegemise ajal kolmandale isikule ja kui:

1) see on omandatud täielikult või olulises osas toimepanija arvel, kingitusena või muul viisil turuhinnast oluliselt soodsamalt või

2) kolmas isik teadis, et vara võõrandatakse talle konfiskeerimise vältimiseks.

(3) Süüteoga saadud vara võib jätta osaliselt või täielikult konfiskeerimata, kui konfiskeerimine oleks süüteo asjaolusid või isiku olukorda arvestades ebamõistlikult koormav või kui vara väärtus on vara hoiu-, võõrandamis- või hävitamiskuludega võrreldes ebaproportsionaalselt väike. Kohus võib tsiviilhagi rahuldamise eesmärgil vähendada konfiskeeritava vara suurust tsiviilhagi eseme võrra.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 83². Kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimine

(1) Mõistes isiku süüdi kuriteos ja karistades teda üle kolmeaastase või eluaegse vangistusega, konfiskeerib kohus käesolevas seadustikus sätestatud juhtudel osa või kogu kuriteo toimepanija vara, kui see kuulub otsuse tegemise ajal toimepanijale ja kui kuriteo olemuse, isiku legaalse sissetuleku ja varandusliku olukorra ning elatustaseme erinevuse või muu põhjuse tõttu on alust eeldada, et isik on saanud vara kuriteo toimepanemise tulemusena. Konfiskeerimist ei kohaldata varale, mille suhtes isik tõendab, et see on omandatud õiguspäraselt saadud vahendite arvel.

(2) Erandina võib kohus käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel ja ulatuses konfiskeerida kolmandale isikule kuuluva vara, kui see kuulub otsuse tegemise ajal kolmandale isikule ja kui:

1) see on omandatud täielikult või olulises osas toimepanija arvel, kingitusena või muul viisil turuhinnast oluliselt soodsamalt või

2) kolmas isik teadis, et vara võõrandatakse talle konfiskeerimise vältimiseks.

(3) Konfiskeerimist ei kohaldata kolmanda isiku varale, mis on omandatud rohkem kui viis aastat enne kuriteo toimepanemist.

(4) Kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimisel arvestatakse käesoleva seadustiku § 83¹ lõikes 3 sätestatud.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 84. Konfiskeerimise asendamine

Kui süüteoga saadud vara on võõrandatud, ära tarvitatud või selle äravõtmine pole muul põhjusel võimalik või otstarbekas, võib kohus välja mõista summa, mis vastab konfiskeerimisele kuuluva vara väärtusele.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 85. Konfiskeerimise toime

(1) Konfiskeeritu läheb riigi omandisse või saadetakse rahvusvahelises lepingus sätestatud juhtudel tagasi.

(2) Kolmanda isiku õigused jäävad konfiskeerimisel püsima. Riik maksab kolmandale isikule hüvitist, välja arvatud käesoleva seadustiku § 83 lõigetes 3 ja 4, § 83¹ lõikes 2 ning § 83² lõikes 2 sätestatud juhtudel.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

(3) Kohtuvälise menetleja või kohtu lahend konfiskeerimise kohta toimib enne selle jõustumist võõrandamiskeeluna.

§ 86. Psühhiaatriline sundravi

(1) Kui isik on pannud õigusvastase teo toime süüdimatus seisundis või kui ta on pärast kohtuotsuse tegemist, kuid enne karistuse ärakandmist jäänud vaimuhaigeks, nõdrameelseks või kui tal on tekkinud muu raske psüühikahäire, samuti kui tal on eeluurimise või kohtus asja arutamise ajal tuvastatud nimetatud seisundid, mis ei võimalda kindlaks teha tema vaimset seisundit õigusvastase teo toimepanemise ajal ning ta on oma teo ja vaimse seisundi tõttu ohtlik endale ja ühiskonnale ning vajab ravi, määrab kohus talle psühhiaatrilise sundravi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ravi annab sellekohase loaga psühhiaatriaasutus.

(3) Psühhiaatrilist sundravi kohaldatakse kuni isiku tervenemiseni või isiku ohtlikkuse äralangemiseni. Ravi lõpetamise määrab kohus.

(4) Kui pärast psühhiaatrilist sundravi kohaldatakse isiku suhtes karistust, arvatakse raviaeg karistusaja hulka. Ühele ravipäevale vastab üks päev vangistust.

§ 87. Alaealisele kohaldatavad mõjutusvahendid

(1) Arvestades neljateist- kuni kaheksateistaastase isiku kõlbelse ja vaimse arengu taset ning tema võimet oma teo keelatuselt aru saada või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtida, võib kohus sellise isiku karistusest vabastada, kohaldades talle järgmisi mõjutusvahendeid:

- 1) hoiatus;
- 2) allutamine käitumiskontrollile vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatule;
- 3) noortekodusse paigutamine;
- 4) kasvatuse eritingimusi vajavate õpilaste kooli paigutamine.

(2) Kohus võib noorema kui kaheksateistaastase isiku allutada käitumiskontrollile kuni üheks aastaks. Kohus võib kriminaalhooldusametniku ettekande alusel käitumiskontrolli tähtaega pikendada kuni ühe aasta võrra või erandina kuni süüdimõistetu kaheksateistaastaseks saamiseni.

(3) Noortekodusse või kasvatuse eritingimusi vajavate õpilaste kooli paigutatakse noorem kui kaheksateistaastane isik kuni kaheks aastaks, arvestades õppeaasta lõpuga. Kohus võib noortekodus või kasvatuse eritingimusi vajavate õpilaste koolis viibimise tähtaega pikendada kuni ühe aasta võrra, arvestades õppeaasta lõpuga.

(4) Kohus võib muuta käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–4 sätestatud mõjutusvahendite liiki.

[RT I 2004, 46, 329 – jõust. 1.07.2004]

ERIOSA

8. peatükk

INIMSUSE JA RAHVUSVAHELISE JULGEOLEKU VASTASED SÜÜTEOD

1. jagu Üldsätted

§ 88. Karistamine käesolevas peatükis sätestatud süüteo eest

(1) Käesolevas peatükis sätestatud süüteo eest karistatakse lisaks selle vahetule toimepanijale ka riigivõimu esindajat või sõjaväelist ülemat, kes on andnud korralduse süüteo toimepanemiseks või kelle nõusolekul süütegu on toime pandud või kes ei ole takistanud süüteo toimepanemist, kuigi see on olnud tema võimuses.

(2) Käesolevas peatükis sätestatud süüteo toimepanemine riigivõimu esindaja või sõjaväelise ülema korralduse alusel ei välista süüteo toimepanija karistamist.

2. jagu Süüteod inimsuse vastu

§ 89. Inimsusvastane kuritegu

Süsteemaatilisel viisil või massiliselt ja riigi, organisatsiooni või grupi õhutusel või juhtimisel toimepandud inimõigustest ja -vabadustest ilmajätmise või nende õiguste ja vabaduste piiramise eest, samuti tsiviilelanike tapmise, piinamise, vägistamise, neile tervisekahjustuse tekitamise, nende sunniviisilise ümberasustamise, väljasaatmise, prostitutsioonile sundimise, neilt alusetult vabaduse võtmise või muu väärkohtlemise eest - karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

§ 90. Genotsiid

Rahvusliku, etnilise, rassilise, usulise, okupatsioonirežiimile vastupanu osutava või muu sotsiaalse grupi liikme tapmise, piinamise, talle tervisekahjustuse tekitamise, sellises grupis laste sündi takistavate sunnimeetmete rakendamise või sealt laste vägivaldse äravõtmise eest eesmärgiga hävitada grupp täielikult või osaliselt, samuti grupi liikmete asetamise eest elamistingimustesse, mis on põhjustanud grupi osalise või täieliku hävimise ohu, - karistatakse kümne- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

3. jagu Süüteod rahu vastu

§ 91. Agressioon

Riigi poolt teise riigi vastu suunatud agressiivse sõja, rahvusvahelisi kokkuleppeid või riigi enda antud julgeolekutagatise rikkuva sõja juhtimises või ettevalmistamises osalemise eest, samuti riigi esindaja poolt agressiivse sõjaga ähvardamise eest - karistatakse kolme- kuni kaheksateistaastase vangistusega.

§ 92. Sõjapropaganda

(1) Sõjale või muul viisil relvajõu kasutamisele üleskutsumise eest, kui sellega eiratakse rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtteid, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2006, 31, 234 – jõust. 16.07.2006]

§ 93. Keelatud relvade tootmine ja levitamine

(1) Keemiarelva, bioloogilise või bakterioloogilise relva või muu rahvusvaheliselt keelustatud massihävitus- või muu relva või nende oluliste komponentide väljatöötamise, valmistamise, säilitamise, omandamise, edasiandmise, müümise või muul viisil kasutamiseks andmise või pakkumise eest - karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud juriidilise isiku poolt, karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

§ 93¹. Rahvusvahelise sanktsiooni rakendamiseks vajaliku abinõu rikkumine

(1) Rahvusvahelise sanktsiooni rakendamiseks vajaliku siseriikliku abinõu rikkumise eest, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

[RT I 2002, 105, 612 – jõust. 2.01.2003]

4. jagu Sõjasüüteod

§ 94. Karistamine käesolevas jaos sätestamata süüteo eest

(1) Sõjaajal toimepandud süüteo eest, mida ei ole sätestatud käesolevas jaos, karistatakse käesoleva seaduse eriosa teiste sätete alusel.

(2) Käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepannud isikut karistatakse ainult sõjasüüteo toimepanemise eest isegi siis, kui süütegu vastab teistele eriosas sätestatud süüteokoosseisudele.

§ 95. Tsiiviilelanikkonna vastu suunatud sõjategevus

Tsiiviilelanike ründamise eest sõjategevuse piirkonnas või tsiiviilelanike eluks hädavajalike toidu- või veevarude, külvide või koduloomade hävitamise või kasutamiskõlbmatuks muutmise või ohtlikke jõude sisaldavate ehitiste või seadmete ründamise eest - karistatakse viie- kuni viieteistaastase või eluaegse vangistusega.

§ 96. Sõjapidamisvahendite ebaseaduslik kasutamine tsiiviilelanike vastu

Sõjapidamisvahendite kasutamise eest viisil, mis ei ole võimaldanud vahet teha sõjaliste ja tsiviilobjektide vahel, kui sellega on põhjustatud tsiiviilelanike surm, tekitatud neile tervisekahjustusi, kahjustatud tsiviilobjekte või põhjustatud oht tsiiviilelanike elule, tervisele või varale, - karistatakse kuue- kuni viieteistaastase või eluaegse vangistusega.

§ 97. Tsiiviilelanikuvastane rünne

Sõjategevuse piirkonnas või okupeeritud territooriumil tsiiviilelaniku tapmise, piinamise, talle tervisekahjustuse tekitamise, tema vägistamise, vaenlasriigi relvajõududes teenima või sõjalistest operatsioonidest osa võtma sundimise, pantvangi võtmise, temalt vabaduse ebaseadusliku võtmise või tema üle seaduslikus korras toimuva kohtupidamise õiguse võtmise eest, samuti okupeeriva riigi elanike ümberasustamise eest okupeeritud territooriumile või okupeeritud territooriumi elanike ümberasustamise eest - karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

§ 98. Sõjavangi ja interneeritud tsiiviilelaniku õigusvastane kohtlemine

Sõjavangi või interneeritud tsiiviilelaniku halva kohtlemise või oma kohustuste täitmata jätmise eest isiku poolt, kes oli kohustatud sõjavangide või interneeritute eest hoolitsema, kui see põhjustas sõjavangide või interneeritute olukorra halvenemise, kuid puudub käesoleva seadustiku §-s 99 sätestatud süüteokoosseis, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 99. Sõjavangi ja interneeritud tsiiviilelaniku vastane rünne

Sõjavangi või interneeritud tsiiviilelaniku tapmise, piinamise, ebainimliku kohtlemise, talle tervisekahjustuse tekitamise, tema relvajõududes teenima sundimise või tema üle seaduslikus korras toimuva kohtupidamise õiguse võtmise eest, samuti tema vabastamise või repatrieerimisega õigustamatu viivitamise eest - karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

§ 100. Haige, haavatu ja merehätta sattunu abita jätmise

Sõjategevuse piirkonnas oleva haige, haavatud või merehätta sattunud inimese abita jätmise eest, kui sellega on põhjustatud inimese surm või tekitatud talle tervisekahjustus, - karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 101. Võitlusvõimetu võitleja ründamine

Vaenlase haige, haavatud või muul põhjusel võitlusvõimetuks jäänud võitleja tapmise, talle tervisekahjustuse tekitamise või tema piinamise eest, kui võitleja on relvad maha pannud, - karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

§ 102. Kaitstud isiku vastane rünne

Nõuetekohaseid eraldusmärke kandva meditsiiniüksuse liikme või muu haigete või haavatute eest hoolitseva isiku, vaimuliku, sõjategevuse piirkonnas oma kohustusi täitva humanitaarorganisatsiooni esindaja, tsiviilkaitsetöötaja, parlamentääri või teda saatva isiku tapmise, piinamise, talle tervisekahjustuse tekitamise või tema pantvangi võtmise eest - karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

§ 103. Keelatud relvade kasutamine

Bioloogilise või bakterioloogilise relva, keemiarelva või muu massihävitusrelva, mürkrelva, mürgiste või lämmatavate gaaside, püünismiinide ehk ohututeks väikeesemeteks maskeeritud lõhkekehade, lõhkekuulide, röntgenkiirtele nähtamatuid kilde tekitavate või muude rahvusvaheliselt keelustatud relvade kasutamise või süüterelva ulatusliku kasutamise eest tingimustes, kus sõjalist sihtmärki ei ole olnud võimalik selgelt eristada tsiiviilelanikkonnast või -objektidest või ümbruskonnast, - karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 104. Keskkonna kahjustamine sõjapidamisviisina

Sõjapidamisviisina keskkonna teadliku mõjutamise eest, kui sellega on tekitatud suur kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 105. Rahvusvahelist kaitset tähistavate embleemide ja märkide väärkasutus

Punase risti või punase poolkuu või punase lõvi ja päikese embleemi või nimetuse, sõjavangide laagrit, kultuurimälestist, tsiviilkaitseobjekti või ohtlikke jõude sisaldavat ehitist märgistava tähise või vaerahulipu väärkasutamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 106. Mittesõjalise objekti ründamine

Sõjalisel otstarbel mittekasutatava objekti, demilitariseeritud tsooni, hospitaaltsooni, meditsiinasutuse või -üksuse, sõjavangide või intermeerimislaagri, sõjalise kaitseta asula või ehitise, neutraalse kaubalaeva, õhusõiduki, hospitaallaeva või -õhusõiduki või muu transpordivahendi, kui seda kasutatakse mittevõitlejate veoks, ründamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 107. Kultuuriväärtuste vastu suunatud rünne

Kultuurimälestise, kiriku või muu religioosse tähendusega ehitise või objekti, kunsti- või teadusteose, kultuuriväärtusega arhiivi, raamatukogu, muuseumi või teaduslike kollektsioonide, mida ei kasutata sõjalisel otstarbel, hävitamise, kahjustamise või ebaseadusliku omastamise eest - karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 108. Vara hävitamine ja omastamine sõjategevuse piirkonnas ja okupeeritud territooriumil

Sõjategevuse piirkonnas või okupeeritud territooriumil vara ulatusliku hävitamise või omastamise eest relvajõududesse kuuluva või sõjategevusest osavõtva isiku poolt, kui see ei olnud tingitud sõjalistest vajadustest ja kui puudub käesoleva seadustiku §-s 95, 106 või 107 sätestatud süüteo koosseis, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 109. Marodeerimine

Lahinguväljal langenu või haavatu juures oleva eseme äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

5. jagu

Süüteod rahvusvahelise julgeoleku vastu

§ 110. Piraatlus

(1) Avamerel või alal, mis ei kuulu mitte ühegi riigi jurisdiktsiooni alla, olnud laeva ründamise, hõivamise või hävitamise, laeva pardal olnud inimeste ründamise, kinnipidamise või laeva pardal olnud vara hõivamise või hävitamise eest vägivallaga - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:

- 1) põhjustatud inimese surm;
 - 2) tekitatud suur kahju või
 - 3) põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, -
- karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

§ 111. Õhusõiduki kaaperdamine

(1) Lennul oleva õhusõiduki juhtimise ebaseadusliku ülevõtmise või õhusõiduki meeskonna vaba juhtimisõiguse ebaseadusliku piiramise eest vägivalla või pettusega - karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:

- 1) põhjustatud inimese surm;
 - 2) tekitatud suur kahju või
 - 3) põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, -
- karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

(3) Õhusõiduk loetakse lennul olevaks meeskonnaliikmete või reisijate pardale saabumise või kauba pealelaadimise algusest kuni hetkeni, mil meeskonnaliikmete või reisijate lahkumine õhusõiduki pardalt või kauba mahalaadimine on lõppenud.

§ 112. Lennuohutusvastane rünne

(1) Lõhkekeha või süttimist põhjustava seadme või muul viisil õhusõiduki lennuohutust kahjustava seadme, vahendi või aine paigutamise eest lennul oleva õhusõiduki pardale või õhusõiduki tulistamise eest õhusõiduki hävitamise või kahjustamise eesmärgil - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:

- 1) põhjustatud inimese surm;
 - 2) tekitatud suur kahju või
 - 3) põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, -
- karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

9. peatükk

ISIKUVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu

Eluvastased süüteod

§ 113. Tapmine

Teise inimese tapmise eest - karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

§ 114. Mõrv

Tapmise eest, kui see on toime pandud:

- 1) piinaval või julmal viisil;
 - 2) üldohtlikul viisil;
 - 3) kahe või enama inimese suhtes;
 - 4) vähemalt teist korda;
 - 5) seoses röövimisega või omakasu motiivil;
 - 6) teise süüteo varjamise või selle toimepanemise hõlbustamise eesmärgil;
 - 7) lõhkeseadeldise või lõhkeaine kasutamisega, - karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.
- [RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 115. Provotseeritud tapmine

Tapmise eest, kui see on toime pandud äkki tekkinud tugeva hingelise erutuse seisundis, mille on põhjustanud kannatanupoolne vägivald või solvamine tapja või tema lähedase isiku suhtes, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 116. Lapse tapmine

Ema poolt oma sündiva või vastsündinud lapse tapmise eest - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 117. Surma põhjustamine ettevaatamatusest

- (1) Teise inimese surma põhjustamise eest ettevaatamatusest – karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.
 - (2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud kahe või enama inimese surm, – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.
- [RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

2. jagu **Tervisevastased süüteod**

1. jaotis **Tervist kahjustavad süüteod**

§ 118. Raske tervisekahjustuse tekitamine

Tervisekahjustuse tekitamise eest, kui sellega on põhjustatud:

- 1) oht elule;
- 2) raske kehaline haigus;
- 3) raske psüühikahäire;
- 4) raseduse katkemine;
- 5) nägu oluliselt moonutatav ravimatu vigastus või
- 6) elundi kaotus või selle tegevuse lakkamine, - karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 119. Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest

- (1) Raske tervisekahjustuse tekitamise eest ettevaatamatusest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
- (2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud raske tervisekahjustus kahele või enamale inimesele, – karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

2. jaotis **Vägivallateod**

§ 120. Ähvardamine

Tapmisega, tervisekahjustuse tekitamisega või olulises ulatuses vara rikkumise või hävitamisega ähvardamise eest, kui on olnud alust karta ähvarduse täideviimist, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 121. Kehaline väärkohtlemine

Teise inimese tervise kahjustamise eest, samuti löömise, peksmise või valu tekitanud muu kehalise väärkohtlemise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 122. Piinamine

Järjepideva või suurt valu põhjustanud kehalise väärkohtlemise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

3. jagu **Elu ja tervist ohustavad süüteod**

§ 123. Ohtu asetamine

Teise inimese eluohtlikku või tema tervist raskelt kahjustada võivasse olukorda asetamise ja jätmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 124. Abita jätmine

Teadvalt eluohtlikus seisundis olevale inimesele abi andmata jätmise eest õnnetuse või üldise ohu korral, kui abi andmine oleks olnud võimalik ilma abistajat ennast ohtu seadmata, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

4. jagu **Raseduse ebaseaduslik katkestamine**

§ 125. Raseduse kuritahtlik katkestamine

Raseda naise tahte vastaselt tema raseduse katkestamise eest - karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 126. Raseduse õigustamatu katkestamine

(1) Raseda naise tahtel tema raseduse katkestamise eest isiku poolt, kellel ei olnud seadusest tulenevat õigust rasedust katkestada, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui rasedus oli kestnud kauem kui kaksikümmend üks nädalat, - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 127. Raseduse hilinenud katkestamine

Raseduse katkestamise õigusega isiku poolt raseda naise tahtel tema raseduse katkestamise eest seaduses sätestatud tähtjast hiljem - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 128. Raseduse katkestamise lubamine

Oma raseduse katkestada lubamise eest isiku poolt, kellel ei olnud seadusest tulenevat õigust rasedust katkestada, või oma raseduse hilinenult katkestada lubamise eest - karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

5. jagu

Inimloote ebaseaduslik kohtlemine

§ 129. Inimloote kahjustamine

Vigastamise, aine manustamise või muu teoga naise emakas oleva inimloote kahjustamise eest kui sellega põhjustati raseduse katkemine või inimloote surm - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 130. Keelatud toimingud embrüoga

Inimkloonimise, samuti inimhübridi või inimkimääri valmistamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 131. Inimloote väärkohtlemine

Inimloote kehavälise valmistamise eest eesmärgita see naisele üle kanda või väljaspool selleks seaduslikku õigust omavat asutust või isiku poolt, kellel ei olnud selleks seaduslikku õigust, või inimloote kehaväliselt külmutamata säilitamise eest seaduses sätestatud tähtjast kauem või eraviisilise tehingu tegemise eest inimlootega - karistatakse rahalise karistusega.

§ 132. Ebaseaduslik asendusemadus

Võõra munaraku või sellest valmistatud inimloote ülekandmise eest naisele, kelle kohta on teada, et ta kavatses sellest arenenud lapse pärast sünni ära anda, - karistatakse rahalise karistusega.

6. jagu

Vabadusvastased süüteod

§ 133. Orjastamine

(1) Inimese asetamise eest olukorda, kus ta oli sunnitud oma tahte vastaselt kellegi teise kasuks töötama või täitma muid kohustusi, samuti inimese sellises olukorras hoidmise eest, kui tegu on toime pandud vägivalla või pettusega või ära kasutades inimese abitud seisundit, –

karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) kahe või enama isiku suhtes või

2) noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, -

karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(3) Kohus kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 134. Isikuvabadust piiravasse riiki toimetamine

(1) Vägivalla või pettusega inimese toimetamise ja jätmise eest riiki, kus teda on võimalik rassilisel, soolisel või muul põhjusel taga kiusata või alandavalt kohelda ja kus tal puudub sellise kohtlemise vastu seaduslik kaitse ja võimalus sellest riigist lahkuda, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) kahe või enama isiku suhtes või

2) noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, -

karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 135. Pantvangi võtmine

(1) Inimese vangistamise eest eesmärgiga sundida tema tapmise, vangistuses hoidmise või talle tervisekahjustuse tekitamise ähvardusel kolmandat isikut mingit tegu toime panema või sellega nõustuma - karistatakse kolme- kuni kahesteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, - karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

§ 136. Vabaduse võtmine seadusliku aluseta

(1) Teiselt inimeselt seadusliku aluseta vabaduse võtmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 137. Eraviisiline jälitustegevus

(1) Jälitustegevuseks seadusliku õigusega isiku poolt teise inimese jälgimise eest tema kohta andmete kogumise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 138. Ebaseaduslik inimuuringu tegemine

(1) Meditsiinilise või teadusliku uuringu tegemise eest inimesega, kes ei olnud selleks andnud seaduses ettenähtud korras oma nõusolekut või keda enne nõusoleku andmist ei olnud teavitatud olulistest uuringuga kaasneda võivatest ohtudest, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 139. Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine

Inimeselt siirdamise eesmärgil elundi või koe eraldamise eest isiku poolt, kellel on olnud seadusest tulenev õigus seda teha, kui seda inimest enne temalt vastava nõusoleku saamist ei olnud teavitatud olulistest elundi või koe eraldamisega kaasneda võivatest ohtudest või kui eraldaja oli teadnud, et see inimene saab elundi või koe eraldamise eest tasu, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 140. Doonorlusele kallutamine

Ainelise tasu pakkumisega või kahju tekitamisega või sellega ähvardades inimese mõjutamise eest siirdamise või geeniuuringu eesmärgil endalt elundi või koe eraldamiseks nõusolekut andma - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

7. jagu

Seksuaalse enesemääramise vastased süüteod

§ 141. Vägistamine

(1) Inimese tahte vastaselt temaga suguühendusse astumise eest vägivaldaga või ära kasutades tema seisundit, milles ta ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimumust aru saama, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:

1) kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;

2) kui see on toime pandud kahe või enama isiku poolt;

3) kui sellega on tekitatud kannatanule raske tervisekahjustus;

4) kui sellega on põhjustatud kannatanu surm;

5) kui sellega on kannatanu viidud enesetapuni või selle katseni või

6) kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, - karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 142. Sugulise kire vägivaldne rahuldamine

(1) Inimese tahte vastaselt tema kaasamise eest sugulise kire rahuldamisele suguühendusest erineval viisil, kui selleks on kasutatud vägivalda või on ära kasutatud isiku seisundit, milles ta ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimumust aru saama, – karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 143. Suguühendusele sundimine

(1) Inimese tahte vastaselt temaga suguühendusse astumise eest, ära kasutades kannatanu sõltuvust süüdlasest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 141 sätestatud vägivald või seisund, milles inimene ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimumust aru saama, - karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 143¹. Sugulise kire rahuldamisele sundimine

(1) Inimese tahte vastaselt tema kaasamise eest sugulise kire rahuldamisele suguühendusest erineval viisil, ära kasutades kannatanu sõltuvust süüdlasest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 142 sätestatud vägivald või seisund, milles inimene ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimumust aru saama, – karistatakse kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 144. Suguühendus järeltulijaga

Vanema, vanema õigustega isiku või vanavanema poolt lapse või lapselapsega suguühendusse astumise eest - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 145. Suguühendus lapseealisega

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

Täisealise isiku poolt noorema kui neljateistaastase isikuga suguühendusse astumise eest - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 146. Sugulise kire rahuldamine lapseealisega

Täisealise isiku poolt noorema kui neljateistaastase isiku kaasamise eest suguühendusest erineval viisil sugulise kire rahuldamisele - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 147. Noorema kui kümneaastase isiku arusaamisvõimetus

Noorem kui kümneaastane isik loetakse käesolevas jaos sätestatud süütegude mõttes arusaamisvõimetuks.

8. jagu

Surnuvastased süüteod

§ 148. Laibarüvetamine

Inimese laiba tükeldamise, matmata jätmise või muu üldtunnustatud tavadele mittevastava kohtlemise või laiba varguse eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 149. Surnu mälestuse teotamine

Matuse- või muu surnu mälestamise tseremoonia takistamise, haua või muu viimseks puhkepaigaks tunnistatud koha või surnule püstitatud mälestusmärgi rüüstamise või nimetatud kohtadest eseme varguse eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 150. Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine laibalt

Inimese laibalt siirdamise eesmärgil elundi või koe eraldamise eest selleks õigustatud isiku poolt, kui inimene on selle oma eluajal keelanud, - karistatakse rahalise karistusega.

10. peatükk

POLIITILISTE JA KODANIKUÕIGUSTE VASTASED SÜÜTEOD

1. jagu

Süüteod võrdõiguslikkuse vastu

§ 151. Vaenu õhutamine

(1) Tegevuse eest, millega avalikult on kutsutud üles vihkamisele, vägivaldale või diskrimineerimisele seoses rahvuse, rassi, nahavärviga, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse, poliitiliste veendumuste või varalise või sotsiaalse seisundiga, kui sellega on põhjustatud oht isiku elule, tervisele või varale, – karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui

1) sellega on põhjustatud inimese surm või tekitatud tervisekahjustus või muu raske tagajärg või

2) see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud sellise teo eest või

3) see on toime pandud kuritegeliku ühenduse poolt, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2006, 31, 234 – jõust. 16.07.2006]

§ 152. Võrdõiguslikkuse rikkumine

(1) Inimese õiguste ebaseadusliku piiramise või inimesele ebaseaduslike eeliste andmise eest tema rahvuse, rassi, nahavärviga, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse, poliitiliste veendumuste, varalise või sotsiaalse seisundi alusel – karistatakse

rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) kui sellega on tekitatud oluline kahju teise isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või avalikele huvidele, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 234 – jõust. 16.07.2006]

§ 153. Diskrimineerimine pärilikkusriskide alusel

(1) Inimese õiguste ebaseadusliku piiramise või inimesele ebaseaduslike eeliste andmise eest tema pärilikkusriskide alusel – karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) kui sellega on tekitatud oluline kahju teise isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või avalikele huvidele, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2004, 46, 329 – jõust. 1.07.2004]

2. jagu

Põhivabaduste rikkumised

§ 154. Usuvabaduse rikkumine

Usulisse ühendusse kuulumise või usutalituse täitmise takistamise eest, välja arvatud juhul, kui usulisse ühendusse kuulumine või usutalituse täitmine kahjustab kõlblust, teiste inimeste õigusi või tervist või rikub avalikku korda, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 155. Usulisse ühendusse või erakonda astuma ja selle liikmeks olema sundimine

Usulisse ühendusse või erakonda astuma või selle liikmeks olema sundimise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2003, 90, 601 – jõust. 1.01.2004]

§ 156. Sõnumisaladuse rikkumine

(1) Kirjavahetuse ja sidevahendi abil edastatud sõnumi saladuse rikkumise eest - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest isiku poolt, kes pääses sõnumi juurde oma tööülesannete tõttu, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 157. Kutse- ja ametitegevuses teatavaks saanud saladuse hoidmise kohustuse rikkumine

Kutse- või ametitegevuses teatavaks saanud teise isiku tervist, eraelu või äritegevust puudutava teabe avaldamise eest isiku poolt, kellel on seadusest tulenev kohustus hoida sellist teavet saladuses, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 157¹. Delikaatsete isikuandmete ebaseaduslik avaldamine

Delikaatsete isikuandmete ebaseadusliku avalikustamise, andmetele juurdepääsu võimaldamise või andmete edastamise eest omakasu eesmärgil või kui sellega on tekitatud oluline kahju teise isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 158. Seaduslikult korraldatud avaliku koosoleku takistamine ja selle laialiajamine vägivaldaga

Seaduslikult korraldatud avaliku koosoleku takistamise või selle vägivaldse laialiajamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 159. Ühinemisvabaduse rikkumine

Mittetulundusühingu loomise, sellesse astumise või selle liikmeks olemise takistamise eest, kui ühingu loomine ja tegevus ei rikkunud riigi ja ühiskonna julgeoleku, avaliku korra, kõlbluse või teiste inimeste õiguste kaitse huvides seaduses sätestatud tingimusi ja piiranguid ning ühingusse astumine või selle liikmeks olemine ei rikkunud avalikus teenistuses olevatele isikutele seaduses sätestatud tingimusi ja piiranguid, - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

3. jagu

Süüteod valimisvabaduse vastu

§ 160. Valimise mõiste

Valimine käesoleva jao tähenduses on Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu või Euroopa Parlamendi valimine.

[RT I 2003, 4, 22 – jõust. 23.01.2003]

§ 161. Valimise ja rahvahääletuse takistamine

(1) Valimise või rahvahääletuse või selle tulemuste kindlakstegemise või väljakuulutamise takistamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud vägivaldaga, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 162. Valimis- ja hääletamisvabaduse rikkumine

Isiku takistamise eest vabalt teostamast oma õigust valida või olla valitud valimisel või hääletada rahvahääletusel, kui sealjuures on kasutatud vägivalda, pettust, ähvardust või isiku teenistuslikku, majanduslikku või muud sõltuvust süüte toimepanijast, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 163. Valimise võltsimine

Valimis- või hääletamisdokumendi hävitamise, rikkumise, kõrvaldamise või võltsimise või hääle ebaõige lugemise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 164. Hääle ostmine

Isikule ainelise hüvitise andmise või pakkumise eest eesmärgiga mõjutada teda mitte teostama oma valimis- või hääletamisõigust või teostama seda teatud valiku kasuks – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2006, 30, 231 – jõust. 14.07.2006]

§ 165. Valimispettus

Mitmekordse hääletamise eest, välja arvatud enda elektrooniliselt antud hääle muutmine, või valimisel või rahvahääletusel osalemise eest ilma hääleõigusega või teise isiku nimel – karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

[RT I 2005, 47, 387 – jõust. 18.09.2005]

§ 166. Hääletamissaladuse rikkumine

Salajase hääletuse korra rikkumise eest valimisel või rahvahääletusel - karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

§ 167. Valimisagitatsiooni takistamine

Valimis- või rahvahääletuseelse seadusliku agitatsiooni takistamise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

§ 168. Ebaseaduslik agitatsioon

(1) Aktiivse agitatsiooni eest valimise või rahvahääletuse päeval - karistatakse rahatrahviga kuni kakssada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni kakskümmend tuhat kroon.

11. peatükk SÜÜTEOD PEREKONNA JA ALAEALISE VASTU

1. jagu Süüteod perekonna vastu

§ 169. Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine

Vanema kuritahtliku kõrvalehoidumise eest oma nooremale kui kaheksateistaastasele lapsele või täisealiseks saanud, kuid abi vajavale töövõimetule lapsele kohtu poolt väljamõistetud igakuise elatusraha maksmisest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 170. Vanema ülalpidamise kohustuse rikkumine

Täisealiseks saanud lapse kuritahtliku kõrvalehoidumise eest oma abi vajavale töövõimetule vanemale kohtu poolt väljamõistetud igakuise elatusraha maksmisest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 171. Eestkoste- ja hooldusõiguse kuritarvitamine

Eestkoste- või hooldusõiguse ärakasutamise eest, suurendades eestkostetava või hooldatava vara arvel oma vara või tegutsedes muul viisil eestkostetava või hooldatava varaliste või isiklike õiguste või huvide vastaselt, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 172. Võõra lapse hõivamine

Noorema kui neljateistaastase võõra lapse salajase või avaliku äraviimise eest isiku juurest, kelle hoole all laps seaduslikul alusel viibis, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 173. Lapse müümine ja ostmine

(1) Lapse müümise või ostmise eest - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 174. Perekondliku kuuluvuse muutmine

(1) Võõra lapse asendamise eest teise võõra või oma lapsega perekondliku kuuluvuse muutmise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) pärandi saamise või muul omakasu eesmärgil või
 - 2) kui sellega on põhjustatud kodakondsuse muutumine, -
- karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

2. jagu Süüteod alaealise vastu

§ 175. Alaealise prostitutsioonile kallutamine

(1) Ahvatlemise, ähvardamise või muu teoga noorema kui kaheksateistaastase isiku mõjutamise eest alustama või jätkama prostitutsiooniga tegelemist, kui puudub käesoleva seadustiku §-des 133 ja 143 sätestatud süüteokoosseis, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

- 1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või
- 2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 176. Alaealise prostitutsioonile kaasaaitamine

(1) Vahendamise, ruumi andmise või muul viisil noorema kui kaheksateistaastase isiku prostitutsioonile kaasaaitamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) grupi või kuritegeliku ühenduse poolt;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo või prostitutsioonile kaasaaitamise, – karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 177. Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel

(1) Noorema kui neljateistaastase isiku kasutamise eest modellina või näitlejana pornograafilise või erootilise, samuti noorema kui kaheksateistaastase isiku kasutamise eest modellina või näitlejana pornograafilise pildi, filmi või muu teose valmistamiseks – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 178. Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine

(1) Nooremat kui kaheksateistaastast isikut pornograafilises või nooremat kui neljateistaastast isikut pornograafilises või erootilises situatsioonis kujutava pildi, kirjutise või muu teose või selle reproduktsiooni valmistamise või hoidmise, teisele isikule üleandmise, näitamise või muul viisil kättesaadavaks tegemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 179. Lapseealise seksuaalne ahvatlemine

(1) Nooremale kui neljateistaastasele isikule pornograafilise teose või selle reproduktsiooni üleandmise, näitamise või muul viisil teadvalt kättesaadavaks tegemise või sellise isiku nähes suguühendusse astumise või muul viisil teadvalt tema seksuaalse ahvatlemise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 180. Alaealisele vägivalda eksponeerimine

(1) Nooremale kui kaheksateistaastasele isikule vägivalda või julmust propageeriva teose või selle reproduktsiooni üleandmise, näitamise või muul viisil teadvalt kättesaadavaks tegemise või sellise isiku nähes looma põhjuseta tapmise või piinamise või talle muul viisil vägivalda teadva eksponeerimise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 181. Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele

Täisealise poolt noorema kui kaheksateistaastase isiku kaasatõmbamise eest kuriteo toimepanemisele - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 182. Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele

Täisealise isiku poolt noorema kui kaheksateistaastase isiku kallutamise eest alkoholi tarvitamisele - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2004, 88, 600 – jõust. 2.01.2005]

§ 182¹. Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine

(1) Täisealise isiku poolt nooremale kui kaheksateistaastasele isikule alkoholi müümise või ostmise eest, kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Nooremale kui kaheksateistaastasele isikule alkoholi müümise eest, kui selle teo on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2004, 88, 600 – jõust. 2.01.2005]

12. peatükk RAHVATERVISEVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu Narkootikumidega seotud süüteod

§ 183. Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine

(1) Narkootilise või psühhotropse aine väikeses koguses ebaseadusliku edasiandmise või vahendamise eest, samuti selle väikeses koguses ebaseadusliku valmistamise, omandamise või valdamise eest edasiandmise eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) grupi poolt;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotropse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 184. Narkootilise ja psühhotropse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine

(1) Narkootilise või psühhotropse aine suures koguses ebaseadusliku valmistamise, omandamise, valdamise, edasiandmise, vahendamise, veo või muu ebaseadusliku käitlemise eest – karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) grupi poolt;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotropse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas, – karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud:

1) suure varalise kasu saamise eesmärgil või

2) kuritegeliku ühenduse poolt, – karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 või lõike 2¹ punktis 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega või sundlõpetamisega.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 185. Narkootilise ja psühhotropse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateistaastasele isikule

(1) Täisealise isiku poolt narkootilise või psühhotropse aine väikeses koguses ebaseadusliku edasiandmise eest nooremale kui kaheksateistaastasele isikule – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) grupi poolt;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotropse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas või

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

3) kui edasiandmise esemeks oli narkootiline või psühhotropne aine suures koguses, – karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui edasiandmise eesmärk on alaealise kihutamine narkootilise või psühhotropse aine edasiandmisele või sellele kaasaaitamine, – karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 186. Narkootilise ja psühhotropse aine ebaseaduslikule tarvitamisele kallutamine

Narkootilise või psühhotropse aine ebaseaduslikule tarvitamisele kallutamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2003, 83, 557 – jõust. 1.01.2004]

§ 187. Alaealise kallutamine narkootilise ja psühhotropse aine ja muu uimastava toimega aine ebaseaduslikule tarvitamisele

(1) Täisealise isiku poolt noorema kui kaheksateistaastase isiku kallutamise eest narkootilise või psühhotropse aine või muu uimastava toimega aine ebaseaduslikule tarvitamisele või nooremale kui kaheksateistaastasele isikule sellise aine ebaseadusliku manustamise eest – karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud isik, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotropse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas, – karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 188. Unimaguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine

(1) Unimaguna, kanepi või kokapõõsa ebaseadusliku kasvatamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) grupi poolt;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotropse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas, – karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 189. Narkootilise ja psühhotropse aine levitamise ettevalmistamine

(1) Käesoleva seadustiku §-s 184 sätestatud teo toimepanemiseks vajaliku vahendi, seadme või aine valmistamise, valdamise või üleandmise või selleks rahaliste vahendite eraldamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 190. Narkootilise ja psühhotropse aine ning nende lähteaine käitlemise, arvestuse ja aruandluse nõuete rikkumine

(1) Narkootilise või psühhotropse aine või selle lähteaine valmistamise, tootmise, töötlemise, pakkimise, säilitamise, veo, impordi, ekspordi, transiidi, üleandmise, arvestuse või aruandluse nõuete rikkumise eest loetletud tegevuste eest vastutava isiku poolt, kui sellega on kaasnenud narkootilise või psühhotropse aine ebaseaduslik käibesse sattumine ettevaatamatusel, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 191. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus konfiskeerib käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme või süüteo ettevalmistamiseks kasutatud eseme.

2. jagu

Nakkushaigustega seotud süüteod

§ 192. Nakkushaiguse ja loomataudi leviku ohu põhjustamine

(1) Nakkushaiguse- või loomatauditõrje nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud eriti ohtliku nakkushaiguse või eriti ohtliku loomataudi leviku oht, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusel põhjustatud eriti ohtliku nakkushaiguse või eriti ohtliku loomataudi leviku oht, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 193. Nakkushaiguse ja loomataudi leviku põhjustamine

(1) Nakkushaiguse- või loomatauditõrje nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud nakkushaiguse või eriti ohtliku loomataudi levik, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusel põhjustatud nakkushaiguse või eriti ohtliku loomataudi levik, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

3. jagu

Ravimitega seotud süüteod

§ 194. Ravimi ebaseaduslik levitamine

(1) Ravimi ebaseadusliku valmistamise või ebaseaduslikult valmistatud ravimi üleandmise või vahendamise, samuti ebaseaduslikult valmistatud ravimi valdamise eest üleandmise eesmärgil, kui puudub käesoleva seadustiku §-des 183 kuni 185 sätestatud süüteoüksused, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 195. Kallutamine dopinguga kasutamisele

Ravimi väljakirjutamise eest kasutamiseks dopinguna spordis, samuti ravimi dopinguna kasutamisele kallutamise eest või ravimi dopinguna manustamiseks üleandmise eest - karistatakse rahalise karistusega.

§ 196 [Kehtetu – RT I 2007, 13, 69– jõust. 15.03.2007]

4. jagu

Süüteod töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 197. Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine, kui sellega on ettevaatamatusel tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm

(1) Töötervishoiu- või tööohutusnõuete eiramise eest, kui sellega on ettevaatamatusel tekitatud raske tervisekahjustus, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusel põhjustatud inimese surm, – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 198. Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm

(1) Töötervishoiu- või tööohutusnõuete eiramise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud inimese surm, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

13. peatükk VARAVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu Süüteod omandi vastu

1. jaotis Asja ebaseaduslik omastamine

§ 199. Vargus

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

- 1) teo objektiks on tulirelv, laskemoon, lõhkeaine või kiirgusallikas;
- 2) teo objektiks on narkootiline või psühhotropne aine või nende lähteaine;
- 3) teo objektiks on suure teadusliku, kultuuri- või ajalooväärtusega ese;
- 4) see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise või omastamise;
- 5) see on toime pandud avalikult, kuid vägivalda kasutamata;
- 6) see on toime pandud suures ulatuses;
- 7) see on toime pandud grupi poolt;
- 8) see on toime pandud sissetungimisega – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud kuritegeliku ühenduse poolt, – karistatakse kahe kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 200. Röövimine

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil, kui see on toime pandud vägivaldaga, – karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

- 1) teo objektiks on tulirelv, laskemoon, lõhkeaine või kiirgusallikas;
- [RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]
- 2) teo objektiks on narkootiline või psühhotropne aine või nende lähteaine;
 - 3) teo objektiks on suure teadusliku, kultuuri- või ajalooväärtusega ese;
 - 4) see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud röövimise või tapmise seoses röövimisega või muul omakasu motiivil või väljapressimisega;
 - 5) see on toime pandud raske tervisekahjustuse tekitamisega;
 - 6) see on toime pandud suures ulatuses;
 - 7) see on toime pandud grupi või kuritegeliku ühenduse poolt;
 - 8) see on toime pandud relva või relvana kasutatava muu esemega või sellega ähvardades;
 - 9) see on toime pandud sissetungimisega;
 - 10) see on toime pandud näo varjamisega näokatte või maskiga või muul viisil, mis takistas isiku tuvastamist, – karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega

[RT I 2002, 82, 480 – jõust. 24.10.2002]

§ 201. Omastamine

(1) Valduses oleva võõra vallasasja või isikule usaldatud muu võõra vara ebaseaduslikult enda või kolmanda isiku kasuks pööramise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse või omastamise;
- 2) suures ulatuses;
- 3) ametiisiku poolt või
- 4) grupi või kuritegeliku ühenduse poolt, -

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 202. Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine

(1) Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) grupi või kuritegeliku ühenduse poolt;

2) vähemalt teist korda või

3) suures ulatuses, -

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

2. jaotis Kahjustamine

§ 203. Asja rikkumine ja hävitamine

Võõra asja rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 204. Kultuurimälestise, museaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine

(1) Kultuurimälestise, museaali või muuseumikogu rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, – karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2003, 83, 557 – jõust. 1.01.2004]

§ 205. Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatusest

Võõra asja, kultuurimälestise, museaali või muuseumikogu rikkumise või hävitamise eest ettevaatamatusest üldohtlikul viisil või kui sellega on tekitatud suur kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 206. Arvutikahjurlus

(1) Arvutis olevate andmete või programmi ebaseadusliku vahetamise, kustutamise, rikkumise või sulustamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, samuti arvutisse andmete või programmi ebaseadusliku sisestamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest eesmärgiga takistada arvuti- või telekommunikatsioonisüsteemi tööd - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 206¹. Terminalseadme identifitseerimisvahendi ebaseaduslik kõrvaldamine ja muutmine

(1) Elektroonilise side võrgus kasutatavas terminalseadmes identifitseerimisvahendi ebaseadusliku kõrvaldamise või muutmise eest ärilisel eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 207. Arvutivõrgu ühenduse kahjustamine

Arvutivõrgu või arvutisüsteemi ühenduse rikkumise või tõkestamise eest - karistatakse rahalise karistusega.

§ 208. Arvutiviiruse levitamine

(1) Arvutiviiruse levitamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) olulise kahju tekitamisega, -

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

2. jagu Süüteod vara vastu tervikuna

1. jaotis Kelmus

§ 209. Kelmus

(1) Varalise kasu saamise eest tegelikest asjaoludest teadvalt ebaõige ettekujutuse loomise teel - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) isiku poolt, kes on varem toime pannud kelmuse, varguse või omastamise;

1¹) ametiisiku poolt, –

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

2) suures ulatuses;

3) grupi või kuritegeliku ühenduse poolt või

4) avalikkuse poole pöördudes, -
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 210. Soodustuskelmus

(1) Soodustuseks käesoleva paragrahvi tähenduses loetakse tasuta või osaliselt tasuta väljamakset majandustegevuses osalevale isikule riigieelarve, kohaliku omavalitsuse või muudest avalikest vahenditest või maksusoodustust eesmärgiga soodustada majandustegevust.

(2) Pettuse teel soodustuse saamise või soodustuse mitte-eesmärgipärase kasutamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 211. Investeeringuskelmus

(1) Investeeringu saamise eest majandustegevuses osaleva isiku poolt emissiooniprospetsis või muul viisil üldsusele suunatud teabes valeandmete esitamise teel - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 212. Kindlustuskelmus

(1) Kindlustusjuhtumi esilekutsumise või kindlustusjuhtumi toimumise kohta ebaõige ettekujutuse loomise eest kindlustusandjalt kindlustushüvitise saamise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 213. Arvutikelmus

Varalise kasu saamise eest arvutiprogrammide või andmete ebaseadusliku sisestamise, vahetamise, kustutamise, sulustamise või muul viisil andmetöötlusprotsessi ebaseadusliku sekkumise teel, kui sellega on mõjutatud andmete töötlemise tulemust, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2003, 83, 557 – jõust. 1.01.2004]

2. jaotis Väljapressimine

§ 214. Väljapressimine

(1) Varalise kasu üleandmise nõudmise eest, kui on ähvardatud piirata isiku vabadust, avaldada häbistavaid andmeid või hävitada või rikkuda vara, samuti kui on kasutatud vägivalda, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) isiku poolt, kes on varem toime pannud väljapressimise, varguse, röövimise või kelmuse;
 - 2) suures ulatuses;
 - 3) raske tervisekahjustuse tekitamisega;
 - 4) grupi või kuritegeliku ühenduse poolt,
 - 5) isikult vabaduse võtmisega või
 - 6) vara rikkumise või hävitamisega, -
- karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

3. jaotis Ebaseaduslik kasutamine

§ 215. Asja omavoliline kasutamine

(1) Võõra vallasasja omavolilise ajutise kasutamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, omastamise või asja omavolilise kasutamise, või
 - 2) grupi poolt, –
- karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) vägivaldaga või
 - 2) kuritegeliku ühenduse poolt, –
- karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 216. Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(1) Elektrienergia, maagaasi või soojusenergia ebaseadusliku kasutamise eest võrku ebaseadusliku lülitumise teel – karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 217. Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine

(1) Arvuti, arvutisüsteemi või arvutivõrgu ebaseadusliku kasutamise eest koodi, salasõna või muu kaitsevahendi kõrvaldamise teel - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest:

1) kui sellega on tekitatud oluline kahju või

2) kui on kasutatud riigisaladust, salastatud välisteavet või ainult ametialaseks kasutamiseks ettenähtud andmeid sisaldavat arvutit, arvutisüsteemi või arvutivõrku, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 217¹. Ebaseaduslikult kõrvaldatud ja muudetud identifitseerimisvahendiga terminalseadme kasutamine

(1) Ebaseaduslikult kõrvaldatud või muudetud identifitseerimisvahendiga terminalseadme kasutamise eest elektroonilise side võrgus isiku poolt, kes oli teadlik, et identifitseerimiskood on ebaseaduslikult kõrvaldatud või seda on ebaseaduslikult muudetud, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

4. jaotis

Usalduse kuritarvitamine

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 217². Usalduse kuritarvitamine

(1) Seadusest või tehingust tuleneva teise isiku vara käsutamise või teisele isikule kohustuse võtmise õiguse ebaseadusliku ärakasutamise eest või teise isiku varaliste huvide järgimise kohustuse rikkumise eest, kui sellega on tekitatud suur varaline kahju ja kui puudub käesoleva seaduse §-s 201 sätestatud süüteoüksus, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

3. jagu

Vähemohtlikud varavastased süüteod

§ 218. Varavastane süüteo väheväärtusliku asja ja varalise õiguse vastu

(1) Varavastase süüteo eest väheväärtusliku asja või väheolulise varalise õiguse vastu, välja arvatud röövimine, väljapressimine ja asja omavoliiline kasutamine vägivald abil ning tulirelva, laskemoona, lõhkeaine, kiirgusallika, narkootilise või psühhotroopse aine või nende lähteaine, suure teadusliku, kultuuri- või ajalooäärtusega eseme vargus, – karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses loetakse väheväärtuslikuks asjaks või väheoluliseks varaliseks õiguseks asja või õigust, mille rahaline väärtus ei ületa kahtekümmend miinimumpäevamäära või mille kahjustamisel käesoleva seadustiku §-des 203, 204 ja 206 sätestatud juhtudel ei põhjustatud olulist kahju.

14. peatükk

INTELLEKTUAALSE OMANDI VASTASED SÜÜTEOD

§ 219. Autorsuse rikkumine

Võõra isiku teose või teose esituse, samuti võõra leiutise, tööstusdisainilahenduse või mikrolülituse topoloogia oma nimel üldsusele teatavaks tegemise eest –

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§-d 220–221 [Kehtetud – RT I 2007, 13, 69– jõust. 15.03.2007]

§ 222. Piraatkoopia valmistamine

(1) Teose või autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti reprodutseerimise eest levitamise eesmärgil ilma teose autori, tema õiguste valdaja või autoriõigusega kaasnevate õiguste valdaja loata - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

§ 222¹. Ebaseaduslikult reprodutseeritud arvutiprogrammi valdamine

(1) Arvutiprogrammi ebaseadusliku füüsilise kasutamise või valdamise eest äriüldisel eesmärgil, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 223. Teose ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ebaseaduslik üldsusele suunamine

(1) Teose või autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ebaseadusliku avaliku esitamise, üldsusele näitamise, edastamise, taasedastamise või kättesaadavaks tegemise eest äriõiguse eesmärgil – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selleks on kasutatud piraatkoopiad, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus konfiskeerib käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud süüteo vahetuks objektiks olnud eseme.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 224. Piraatkoopiaga kauplemine

(1) Piraatkoopiaga kauplemise eest, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

§ 225. Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste rikkumist takistava tehnilise kaitsemeetme kõrvaldamine

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(1) Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste rikkumist takistava tehnilise kaitsemeetme ebaseadusliku kõrvaldamise või sellise kaitsemeetme kõrvaldamiseks mõeldud vahendi või seadme valmistamise, edasiandmise või äriõiguse eesmärgil omamise või reklaamimise eest –

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

§ 225¹. Infoühiskonna teenuse ja ringhäälingu ebaseaduslik vastuvõtmine

(1) Tasulisele infoühiskonna teenusele või tasu eest edastatavale televisiooni- või raadioprogrammile või -saatele või nendele juurdepääsu võimaldavale teenusele ebaseaduslikku juurdepääsu võimaldavate seadmete või tarkvara äriõiguse eesmärgil valmistamise, edasiandmise, paigaldamise, hooldamise, omamise või reklaamimise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 226. Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja mikrolülituse topoloogia omaniku ainuõiguse rikkumine

(1) Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse või mikrolülituse topoloogia omaniku ainuõiguse teadva rikkumise eest –

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 227. Võltsitud kaubaga kauplemine

(1) Võltsitud kaubaga kauplemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

§ 228. Leiutise ja tööstusdisainilahenduse avalikustamine

Leiutise või tööstusdisainilahenduse avalikustamise eest ilma patendile, kasulikule mudelile või tööstusdisainilahendusele õigust omava isiku loata enne selle isiku poolt leiutise või tööstusdisainilahenduse avalikustamist või avaldamist seaduses ettenähtud korras - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 229. Sordikaitsest tulenevate õiguste rikkumine

(1) Kaitsealuse sordi aretajale või omanikule kuuluvate õiguste omastamise või kaitsealuse sordi kasutamise eest ilma omaniku väljastatud litsentsita - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 230. Registreeritud geograafilise tähise ebaseaduslik kasutamine

(1) Registreeritud geograafilise tähise ebaseadusliku kasutamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

15. peatükk RIIGIVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu Üldsätted

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 230¹. Karistamine käesolevas peatükis sätestatud süüteo eest

Kui käesolevas peatükis sätestatud süüteo objektiks oli riigisaladus või salastatud välisteabe, ei vabane süüteo toime pannud isik vastutusest, kui pärast sellise süüteo toimepanemist teabe salastatus kustub, välja arvatud juhul, kui teabe salastamiseks puudus õiguslik alus.

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

2. jagu Süüteod Eesti Vabariigi vastu

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 231. Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vastu suunatud vägivaldne tegevus

Tegevuse eest, mis on suunatud Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vägivaldsele muutmisele, territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele rikkumisele, vägivaldsele võimuhääramisele või Eesti põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele, - karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

§ 232. Riigireetmine

Eesti Vabariigi kodaniku poolt välisriigi, välisriigi organisatsiooni, välismaalase või välisriigi ülesandel tegutseva isiku abistamise eest Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vastu suunatud vägivallata tegevuses või riigisaladuse või salastatud välisteabe kogumise eest selle edastamise eesmärgil või selle edastamise eest välisriigile, välisriigi organisatsioonile, välismaalasele või välisriigi ülesandel tegutsevale isikule - karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 233. Välismaalase poolt toimepandud Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vastu suunatud vägivallata tegevus

Välismaalase poolt Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vastu suunatud vägivallata tegevuse eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 231 või 234 sätestatud süüteokoosseis, - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 234. Salakuulamine

Välismaalase poolt riigisaladuse või salastatud välisteabe kogumise eest selle edastamise eesmärgil või selle edastamise eest välisriigile, välisriigi organisatsioonile, välismaalasele või välisriigi ülesandel tegutsevale isikule - karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 235. Eesti Vabariigi põhiseadusliku korra vastane ühendus

(1) Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vastu suunatud tegevuse eesmärgil loodud kolmest või enamast isikust koosnevasse püsivasse ja isikutevahelise ülesannete jaotusega ühendusse kuulumise, samuti sellise ühenduse loomise, juhtimise või sellesse liikmete värbamise eest - karistatakse kuni kuueaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

§ 236. Üleskutse kuriteo toimepanemisele Eesti Vabariigi vastu

Käesolevas jaos sätestatud kuriteo toimepanemisele avaliku üleskutsumise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

3. jagu Süüteod riigivõimu vastu

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 237. Terrorikuritegu

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(1) Rahvusvahelise julgeoleku vastase, isikuvastase, elu või tervist ohustava keskkonnastase või üldohtliku kuriteo toimepanemise, keelatud relva tootmise, levitamise või kasutamise või vara ebaseadusliku hõivamise või olulises ulatuses rikkumise või hävitamise eest, samuti selliste tegude toimepanemisega ähvardamise eest, kui see on toime pandud eesmärgiga sundida riiki või rahvusvahelist organisatsiooni midagi tegema või tegemata jätma või tõsiselt häirida riigi poliitilist, põhiseaduslikku, majanduslikku või ühiskondlikku korraldust või see hävitada või tõsiselt häirida rahvusvahelise organisatsiooni tegevust või see hävitada või tõsiselt hirmutada elanikkonda, – karistatakse viie- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse sundlõpetamisega.

(3) Kohus kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 237¹. Terroristlik ühendus

(1) Kolmest või enamast isikust koosnevasse püsivasse isikutevahelise ülesannete jaotusega ühendusse kuulumise eest, mille tegevus on suunatud käesoleva seadustiku §-s 237 sätestatud kuriteo toimepanemisele, samuti sellise ühenduse loomise, juhtimise või sinna liikmete värbamise eest –

karistatakse viie- kuni viieteistaastase või eluaegse vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse sundlõpetamisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 237². Terrorikuriteo ettevalmistamine ja üleskutse selle toimepanemisele

(1) Käesoleva seadustiku §-s 237 sätestatud kuriteo toimepanemiseks väljaõppe korraldamise või isiku värbamise või muul viisil sellise kuriteo ettevalmistamise eest, samuti sellise kuriteo toimepanemisele avaliku üleskutsumise eest –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 237³. Terrorikuriteo rahastamine ja toetamine

(1) Käesoleva seadustiku §-s 237, 237¹ või 237² sätestatud kuriteo rahastamise või muul viisil toetamise eest –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

(3) Kohus kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 238. Massilise korratuse organiseerimine

Paljusid inimesi hõlmava korratuse organiseerimise eest, kui sellega on kaasnenud rüüstamine, purustamine, süütamine või muu selline tegevus, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 239. Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal

Rüüstamise, purustamise, süütamise või muu sellise tegevuse eest massilises korratuses osaleja poolt või vastuhakkamise eest politseiametnikule, abipolitseinikule või muule isikule, kes on seaduslikult tõkestanud sellist tegevust, - karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 240. Ametiruumi tungimine

(1) Riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse ametiruumi tungimise eest selle korrapärase tegevuse takistamise või ametiruumi hõivamise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vägivallaga või

2) relva või relvana kasutatava muu eseme või lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades, -
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui sellega on tekitatud raske tagajärg või põhjustatud suur kahju, -
karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 241. Riigisaladuse ja salastatud välisteabe avalikustamine

(1) Riigisaladuse või salastatud välisteabe saladuses hoidmiseks kohustatud isiku poolt riigisaladuse või salastatud välisteabe avalikustamise, ebaseadusliku edastamise või sellele ebaseadusliku juurdepääsu võimaldamise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 232 või 234 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 242. Riigisaladuse ja salastatud välisteabe avalikustamine ettevaatamatusest

(1) Riigisaladuse või salastatud välisteabe saladuses hoidmiseks kohustatud isiku poolt riigisaladuse või salastatud välisteabe avalikustamise, ebaseadusliku edastamise või sellele ebaseadusliku juurdepääsu võimaldamise eest, kui tegu on toime pandud ettevaatamatusest, samuti riigisaladust või salastatud välisteavet sisaldava teabekandja kaotamise eest, kui:

1) sellega on tekitatud oluline kahju Eesti Vabariigi, välisriigi, rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise kokkuleppega loodud institutsiooni julgeolekule või

2) süüteo objektiks oli salajase või täiesti salajase taseme riigisaladus või salastatud välisteave, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 243. Asutusesisese teabe edastamine

Asutusesiseseks tunnistatud teabe kogumise eest selle edastamise eesmärgil või selle edastamise eest välisriigile, välisriigi organisatsioonile, välismaalasele või välisriigi ülesandel tegutsevale isikule - karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 244. Rünne kõrge riigiametniku elule ja tervisele

Vabariigi Presidendi, Riigikogu esimehe, peaministri, Riigikohtu esimehe, õiguskantsleri, riigikontrolöri, kaitseväe juhataja või ülemjuhataja tapmise, pantvangi võtmise või temale tervisekahjustuse tekitamise eest - karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

§ 245. Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine

Eesti lipu, riigivapi või muu ametliku sümboli maharebimise, purustamise, rüvetamise või muul viisil teotamise, samuti riigihümni teotamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2005, 20, 126 – jõust. 1.01.2006]

4. jagu

Süüteod välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni vastu

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 246. Rünne rahvusvaheliselt kaitstud isiku elule ja tervisele

(1) Riikidevahelise organisatsiooni või üldtunnustatud valitsusvälise rahvusvahelise organisatsiooni esindaja või välisriigi kõrge riigitegelase või nimetatud isiku perekonnaliikme tapmise, pantvangi võtmise või temale tervisekahjustuse tekitamise eest - karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui on aset leidnud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu poolt ÜRO põhikirja VII peatüki alusel sanktsioneeritud relvajõudude kasutamist hõlmav operatsioon ning selles osalevad isikud on olnud võitlejad relvakonfliktis.

§ 247. Rahvusvaheliselt kaitstud isiku laimamine ja solvamine

(1) Rahvusvaheliselt kaitstud isiku või tema perekonnaliikme laimamise või solvamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2003, 83, 557 – jõust. 1.01.2004]

§ 248. Tungimine diplomaatilist puutumatust omavale maa-alale, hoonesse ja ruumi

(1) Eesti Vabariigis diplomaatilist puutumatust omavale maa-alale, hoonesse või ruumi tungimise või selle hõivamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vägivallaga või

2) relva, relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui sellega on tekitatud raske tagajärg või põhjustatud suur kahju, - karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 249. Välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni ametliku sümboli teotamine

Välisriigi riigilipu, riigivapi või muu ametliku sümboli või rahvusvahelise organisatsiooni ametliku sümboli maharebimise, purustamise, rüvetamise või muul viisil teotamise, samuti välisriigi riigihümni teotamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 250. Üleskutse kuriteo toimepanemisele välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni vastu

Käesolevas jaos sätestatud kuriteo toimepanemisele avaliku üleskutsumise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

5. jagu

Süüteod riigi kaitsevõime vastu

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 251. Võimuhaaramine kaitsejõududes

(1) Kaitseväes või muus relvi valdavas sõjaväeliselt korraldatud asutuses, organisatsioonis või üksuses võimuhaaramise eest - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo ettevalmistamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud:

1) vägivallega;

2) relva, relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades või
[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

3) raske tervisekahjustuse tekitamisega, -
karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 252. Tungimine riigikaitsele tähtsale maa-alale, hoonesse ja ruumi

(1) Riigikaitsele tähtsale maa-alale, hoonesse või ruumi tungimise eest selle hõivamise või korrapärase tegevuse takistamise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vägivallega või

2) relva, relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades, -
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui sellega on tekitatud raske tervisekahjustus, - karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 253. Riigikaitsele sundkoormise täitmata jätmine

Sõjaseisukorra ajal sundvõrandamise, sundkasutuse või isikule määratud muu sundkoormise täitmata jätmise eest - karistatakse rahalise karistusega.

§ 254. Mobilisatsioonikäsu täitmata jätmine ja kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumine

(1) Reservväelase poolt mobilisatsioonikäsu või rahuajal teatavaks tehtud mobilisatsioonikorralduse põhjendamatu täitmata jätmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud sõjaajal, samuti sõjaajal kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumise eest - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

16. peatükk

AVALIKU RAHU VASTASED SÜÜTEOD

1. jagu

Avaliku julgeoleku vastased süüteod

§ 255. Kuritegelik ühendus

(1) Kolmest või enamast isikust koosnevasse püsivasse isikutevahelise ülesannete jaotusega ühendusse, mis on loodud varalise kasu saamise eesmärgil ning mille tegevus on suunatud teise astme kuritegude, mille eest ettenähtud vangistuse ülemmäär on vähemalt kolm aastat, või esimese astme kuritegude toimepanemisele, kuulumise eest –
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(1¹) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 256. Kuritegeliku ühenduse organiseerimine

(1) Kuritegeliku ühenduse loomise, juhtimise või sinna liikmete värbamise eest - karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(1¹) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 257. Omavoli

Oma tõelise või oletatava õiguse teostamise eest ebaseaduslikus korras, kui see on olnud seotud vägivalga, vara hävitamise või rikkumise või sellega ähvardamisega, isikult vabaduse võtmise, isiku vabaduse piiramise või sellega ähvardamisega, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 258. Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone ebaseaduslik ületamine

(1) Eesti Vabariigi riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise eest, kui see on toime pandud:

- 1) piirivalveametniku peatumismärguande või käsu eiramisega;
- 2) grupi poolt;
- 3) transpordivahendiga selleks mitteettenähtud kohas või
- 4) kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust -, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) vägivallega või
- 2) raske tervisekahjustuse tekitamisega, - karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 259. Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone

(1) Välismaalase ebaseaduslikult üle Eesti Vabariigi riigipiiri või ajutise kontrolljoone toimetamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) grupi poolt või
- 2) vägivallega, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui sellega on tekitatud raske tervisekahjustus, - karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 260. Välismaalase ilma seadusliku aluseta Eestis viibimine

Välismaalase poolt ilma seadusliku aluseta Eestis viibimise eest aasta jooksul vähemalt teist korda - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 261. Isikule määratud ja teatavaks tehtud koormise täitmata jätmine ning täitmise võimatuses teatamata jätmine

(1) Isikule määratud ja teatavaks tehtud koormise täitmata jätmise või täitmise võimatuses vara hävimise või kasutamiskõlbmatuks muutumise tõttu või muul põhjusel teatamata jätmise eest asutusele, kes oli koormise määranud, - karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni kolmkümmend tuhat krooni.

2. jagu

Avaliku korra vastased süüteod

§ 262. Avaliku korra rikkumine

Avalikus kohas teiste isikute rahu või avaliku korra muu rikkumise eest - karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

§ 263. Avaliku korra raske rikkumine

Rahu või avaliku korra rikkumise eest, kui see on toime pandud:

- 1) vägivallega;
 - 2) vastuhakkamisega avalikku korda kaitsvale isikule;
 - 3) relva või relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades või
- [RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

4) grupi poolt, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 264. Looma julm kohtlemine

(1) Looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest:

- 1) isiku poolt, keda on varem karistatud sellise teo eest;
- 2) avalikus kohas või
- 3) julmal viisil – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 265. Keelatud avalik koosolek

Keelatud avaliku koosoleku korraldamise või sellisel koosolekul osalemise üleskutse eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 266. Omavoliline sissetung

(1) Valdaja tahte vastaselt võõrasse hoonesse, ruumi, sõidukisse või piirdega alale ebaseadusliku tungimise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) vähemalt teist korda;
- 2) vägivallega või
- 3) grupi poolt, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui sellega on tekitatud raske tervisekahjustus, - karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 267. Võõrast hoonest, ruumist, sõidukist ja piirdega alalt lahkumise nõude täitmata jätmine

Võõrast hoonest, ruumist, sõidukist või piirdega alalt selle valdaja poolt esitatud lahkumise nõude ebaseadusliku täitmata jätmise eest - karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

§ 268. Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine

(1) Narkootiliste või psühhotroopsete ainete ebaseaduslikuks tarvitamiseks või ebaseaduslike hasartmängude korraldamiseks ruumi kasutada andmise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 268¹. Prostitutsioonile kaasaaitamine

(1) Vahendamise, ruumi andmise või muul viisil isiku prostitutsioonile kaasaaitamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) grupi või kuritegeliku ühenduse poolt;

2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo või alaealise prostitutsioonile kaasaaitamise – karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 269. Punase signaalraketi ebaseaduslik laskmine

Punase signaalraketi ebaseadusliku laskmise eest - karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

§ 270. Uppunud võõra asja loata ülestõstmine

(1) Eesti territoriaalvetes või majandusvööndis uppunud võõra asja pädeva riigiasutuse loata ülestõstmise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni viiskümmend tuhat krooni.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 271. Eesti lipu kasutamise korra rikkumine

(1) Eesti lipu heiskamisele või Eesti lipu ja selle värvikombinatsiooni kasutamisele esitatud nõuete rikkumise, samuti Eesti lipu kaubamärgina kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud vähemalt teist korda, - karistatakse rahatrahviga kuni kakssada trahviühikut või arestiga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni viisteist tuhat krooni.

[RT I 2005, 20, 126 – jõust. 1.01.2006]

§ 272. Eesti riigilipu ebaseaduslik heiskamine laeval

Eesti riigilipu ebaseadusliku heiskamise eest laeval - karistatakse rahalise karistusega.

§ 273. Eesti riigilipu kandmise kohustuse rikkumine laeval

Eesti riigilipu kandmise kohustuse rikkumise eest laeval - karistatakse rahalise karistusega.

3. jagu

Avaliku võimu teostamise vastased süüteod

1. jaotis

Võimuesindaja suhtes toimepandud süüteod

§ 274. Vägivald võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes

(1) Võimuesindaja või avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes vägivalla toimepanemise eest seoses tema ametikohustuste täitmisega - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on sunnitud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikut ebaseaduslikule teole, - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 275. Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine

Võimuesindaja või avalikku korda kaitsva muu isiku laimamise või solvamise eest seoses tema ametikohustuste täitmisega - karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

§ 276. Võimuesindaja seadusliku korralduse eiramine

Võimuesindaja seadusliku korralduse eiramise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kakssada trahviühikut või arestiga.

§ 277. Ametniku vormiriietuse ja ametitunnistuse ebaseaduslik kasutamine

(1) Ametniku vormiriietuse või ametitunnistuse ebaseadusliku kasutamise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

§ 278. Eritalituste vale väljakutsumine

Tuletõrje, päästeteenistuse, politsei, kiirabi või muude eritalituste teadvalt vale väljakutse või väljasõidu põhjustamise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

§ 279. Riikliku järelevalve teostamise takistamine

Riikliku järelevalve takistamise, järelevalveks vajalike dokumentide või andmete esitamisest keeldumise või tähtaegselt esitamata jätmise või valeandmete esitamise eest või dokumentide või andmete esitamise eest sellisel kujul, mis ei võimaldanud järelevalve teostamist, - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

2. jaotis

Andmetega seotud süüteod

§ 280. Valeandmete esitamine

(1) Ametiasutusele valeandmete esitamise eest, kui see on toime pandud ametliku dokumendi või muu hüve või tulu saamiseks, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 281. Ebaõigete andmete esitamine kohturegistri pidajale, Eesti väärtpaberite keskregistrile, abieluvararegistrile, notarile ja kohtutäiturile

(1) Äriregistri pidajale, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri pidajale, laevakinnistusraamatu pidajale, kommertspandiregistri pidajale, Eesti väärtpaberite keskregistri pidajale, abieluvararegistrile, kinnistusraamatu pidajale või notarile ja kohtutäiturile ebaõigete andmete esitamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 282. Sünnist ja surmast teatamata jätmine

Sünnist või surmast seadusega ettenähtud tähtaja jooksul sünni- või surmaakti koostavale ametnikule teatamata jätmise eest - karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

§ 283. Maakasutusnõuete ja maakatastri pidamise korra rikkumine

Maakasutusnõuete või maakatastri pidamise korra rikkumise eest, kui see on toime pandud omakasu eesmärgil ja kui sellega on tekitatud suur kahju või põhjustatud muu raske tagajärg, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 284. Kaitsekoodide üleandmine

Arvuti, arvutisüsteemi või arvutivõrgu kaitsekoodide ebaseadusliku üleandmise eest, kui see on toime pandud omakasu eesmärgil ja kui sellega on tekitatud oluline kahju või põhjustatud muu raske tagajärg, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 285. Arhivaali ebaseaduslik hävitamine

(1) Avaliku arhivaali või arhiiviregistrisse kantud eraarhivaali ebaseadusliku hävitamise eest - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju isiku või asutuse seadusega kaitstud huvidele või riigi või kohaliku omavalitsuse huvidele, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 286. Arhivaali kasutamiskõlbmatuks muutmine

(1) Teabekandja rikkumise või arhivaali säilitusnõuete eiramise eest, kui sellega on avalik arhivaal või arhiiviregistrisse kantud eraarhivaal muudetud kasutamiskõlbmatuks või vähendatud tema väärtust, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju isiku või asutuse seadusega kaitstud huvidele või riigi või kohaliku omavalitsuse huvidele, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 287. Arhivaali kasutamiskõlbmatuks muutmine ettevaatamatusest

(1) Teabekandja rikkumise või arhivaali säilitusnõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on avalik arhivaal või arhiiviregistrisse kantud eraarhivaal muudetud kasutamiskõlbmatuks või vähendatud tema väärtust, - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju isiku või asutuse seadusega kaitstud huvidele või riigi või kohaliku omavalitsuse huvidele, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

17. peatükk

AMETIALASED SÜÜTEOD

1. jagu

Võimu kuritarvitamine

§ 288. Ametiisiku mõiste

(1) Ametiisik karistusseadustiku eriosa tähenduses on isik, kellel on ametiseisund riigi või kohaliku omavalitsuse asutuses või organis või avalik-õiguslikus juriidilises isikus, kui temale on pandud haldamis-, järelevalve- või juhtimisülesanded või varaliste väärtuste liikumist korraldavad või võimuesindaja ülesanded.

(2) Ametiisik käesoleva seadustiku §-des 293–298 nimetatud kuritegudes on ka isik, kes juhib eraõiguslikku juriidilist isikut või tegutseb selle nimel või tegutseb teise füüsilise isiku nimel, kui tal on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud pädevus ja ülesanded ning tegu on toime pandud vastava juriidilise või füüsilise isiku majandustegevuse käigus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud ametiisiku mõiste laieneb ka välisriigis või rahvusvahelises organisatsioonis töötavale ametiisikule.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§-d 289–290 [Kehtetud – RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 291. Võimuliialdus

Ametialaseid ülesandeid täitva ametiisiku poolt relva, erivahendi või vägivalda ebaseadusliku kasutamise eest - karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 291¹. Riikliku järelevalve ebaseaduslik teostamine

Riikliku järelevalvet teostava või kohaliku omavalitsusele seadusega pandud järelevalvekohustust täitva ametiisiku poolt teadvalt ebaseadusliku otsuse või toimingu tegemise eest või otsuse või toimingu ebaseaduslikult tegemata jätmise eest, kui sellega on tekitatud oluline varaline kahju või kui sellega on teisele isikule, välja arvatud riik ja kohalik omavalitsusüksus, põhjustatud muu raske tagajärg, –

karistatakse rahalise karistusega või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 292. Andmekogu pidamise nõuete rikkumine

Riigi või kohaliku omavalitsuse andmekogu pidaja ametniku või töötaja poolt ebaseaduslikult registrisse andmete kandmise või andmete kandmata jätmise eest, samuti andmete avalikustamise, andmetele juurdepääsu võimaldamise või andmete edastamise või muude andmekogu pidamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju teise isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

2. jagu Aususe kohustuse rikkumine

§ 293. Pistise võtmine

(1) Ametiisiku poolt talle vara või muu soodustuse lubamisega nõustumise või vara või muu soodustuse vastuvõtmise eest vastutasuna selle eest, et ametiisik on oma ametiseisundit kasutades toime pannud või on alust arvata, et ta edaspidi paneb toime seadusega lubatud teo, või on seaduslikult jätnud teo toime panemata või on alust arvata, et ta jätab selle toime panemata edaspidi, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) vähemalt teist korda;
- 2) pistise nõudmisega;
- 3) grupi poolt või
- 4) suures ulatuses, - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 294. Altkäemaksu võtmine

(1) Ametiisiku poolt talle vara või muu soodustuse lubamisega nõustumise või vara või muu soodustuse vastuvõtmise eest vastutasuna selle eest, et ametiisik on oma ametiseisundit kasutades toime pannud või on alust arvata, et ta edaspidi paneb toime seadusega mittelubatud teo, või on ebaseaduslikult jätnud teo toime panemata või on alust arvata, et ta jätab selle toime panemata edaspidi, – karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

- 1) vähemalt teist korda;
- 2) altkäemaksu nõudmisega;
- 3) grupi poolt või
- 4) suures ulatuses, - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

(5) Kohus kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 295. Pistise vahendus

(1) Pistise vahendamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) ametiseisundit kasutades, -

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 296. Altkäemaksu vahendus

(1) Altkäemaksu vahendamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) ametiseisundit kasutades, -

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 297. Pistise andmine

(1) Pistise lubamise või andmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud vähemalt teist korda, - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 298. Altkäemaksu andmine

(1) Altkäemaksu lubamise või andmise eest - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud vähemalt teist korda, - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 298¹. Mõjuvõimuga kauplemine

(1) Vara või muu soodustuse lubamisega nõustumise või vastuvõtmise eest vastutasuna selle eest, et isik kasutab ebaseaduslikult oma tegelikku või eeldatavat mõju eesmärgiga saavutada avaliku halduse ülesandeid täitvalt ametiisikult tema ametiseisundit kasutades teo toimepanemine või toimepanemata jätmise vara või muu soodustuse andja või kolmanda isiku huvides, - karistatakse rahalise karistusega või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2006, 21, 160 – jõust. 25.05.2006]

§ 299. Ametialane võltsimine

(1) Ametiisiku poolt dokumendi võltsimise või võltsitud dokumendi väljaandmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) [Kehtetu – RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 300. Riigihangete teostamise nõuete rikkumine

Riigihangete konkursil ühele osalejatest põhjendamatute soodustingimuste või eeliste loomise või muul viisil riigihangete teostamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud oluline varaline kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 300¹. Toimingupiirangu rikkumine

(1) Korruptsioonivastases seaduses kehtestatud toimingupiirangu teadva rikkumise eest suures ulatuses - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud ulatuses üle 5 000 000 krooni või kui tehing või otsus on tehtud korruptsioonivastase seaduse § 25 lõike 1 punktides 7 või 8 nimetatud piirangut rikkudes, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 300². Notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine

(1) Notari poolt teadvalt ametitoimingu seotud kohustuse täitmata jätmise eest, kui sellega on tekitatud oluline varaline kahju, samuti tõestamistoimingu või muu ametitoimingu tegemise keelu teadva rikkumise eest, samuti teadvalt ametitoimingu tegemise eest, milles osaleb notar ise, tema abikaasa, notari otsejoones sugulane või nende esindaja, või mis on tehtud notari või tema lähikondlase kasuks, -

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud suur varaline kahju, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 301. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesoleva seadustiku §-des 293 kuni 299 sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

18. peatükk ÕIGUSEMÕISTMISEVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu

Õigusemõistmise takistamine

§ 302. Kohtunikule, rahvakohtunikule, uurijale, prokuröridele, kaitsjale, kannatanu esindajale ja tema lähedasele raske tervisekahjustuse tekitamine

(1) Kohtunikule, rahvakohtunikule, uurijale, prokuröridele, kaitsjale, kannatanu esindajale või tema lähedasele raske tervisekahjustuse tekitamise eest eesmärgiga sundida kohtunikku, rahvakohtunikku, uurijat, prokuröri, kaitsjat või kannatanu esindajat tegutsema õigusemõistmise huvidele mittevastavalt või kättemaksuks selle isiku poolt oma kohustuste täitmise eest - karistatakse nelja- kuni kaheasteaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud käeoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku surm, - karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

[RT I 2002, 64, 390 – jõust. 1.09.2002]

§ 303. Vägivald kohtuniku, rahvakohtuniku, uurija, prokuröri, kaitsja, kannatanu esindaja ja tema lähedase suhtes

Kohtuniku, rahvakohtuniku, uurija, prokuröri, kaitsja, kannatanu esindaja või tema lähedase suhtes vägivalla toimepanemise eest või kohtuniku, rahvakohtuniku, uurija, prokuröri, kaitsja või kannatanu esindaja muul viisil mõjutamise eest eesmärgiga sundida teda tegutsema õigusemõistmise huvidele mittevastavalt või kättemaksuks tema poolt oma kohustuste täitmise eest - karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2002, 64, 390 – jõust. 1.09.2002]

§ 304. Kohtuniku, rahvakohtuniku, uurija, prokuröri, kaitsja, kannatanu esindaja ja tema lähedase vara rikkumine ja hävitamine

Kohtuniku, rahvakohtuniku, uurija, prokuröri, kaitsja, kannatanu esindaja või tema lähedase vara rikkumise või hävitamise eest eesmärgiga sundida kohtunikku, rahvakohtunikku, uurijat, prokuröri, kaitsjat või kannatanu esindajat tegutsema õigusemõistmise huvidele mittevastavalt või kättemaksuks selle isiku poolt oma kohustuste täitmise eest -

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2002, 64, 390 – jõust. 1.09.2002]

§ 305. Kohtu ja kohtuniku laimamine ja solvamine

Kohtu või kohtuniku laimamise või solvamise eest seoses tema osalemisega õigusemõistmisel - karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

[RT I 2003, 83, 557 – jõust. 1.01.2004]

§ 306. Kuriteo varjamine

(1) Teise isiku poolt esimese astme kuriteo eelnevalt mittelubatud varjamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Kuriteo eelnevalt mittelubatud varjamine kuriteo toimepanija vanema, lapse, lapsendaja, lapsendatu, venna, õe, vanavanema, lapselapse, abikaasa või tema vanema poolt ei ole süüline.

§ 307. Kuriteost mitteteatamine

(1) Teise isiku poolt toimepandud esimese astme kuriteost mitteteatamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Toimepandud esimese astme kuriteost mitteteatamine kuriteo toimepanija vanema, lapse, lapsendaja, lapsendatu, venna, õe, vanavanema, lapselapse, abikaasa või tema vanema poolt ei ole süüline.

[RT I 2003, 83, 557 – jõust. 1.01.2004]

§ 308. Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine

Tsiviilhagi, täitemenetluse, konfiskeerimise, rahatrahvi, rahalise karistuse, varalise karistuse või kohtukulude hüvitamise tagamiseks üleskirjutatud vara õigustatud isiku loata kasutamise või käsutamise eest isiku poolt, kelle vastutavale hoiule vara oli antud, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2005, 39, 308 – jõust. 21.07.2005]

§ 309. Kohtukordniku tegevuse takistamine

Kohtukordniku seadusliku korralduse täitmata jätmise või ametialase tegevuse takistamise eest - karistatakse rahalise karistusega.

2. jagu

Isiku õiguste vastased süüteod kohtueelses, kohtuvälises ja kohtumenetluses

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 310. Ebaseaduslik süüdistuse esitamine

Prokuröri poolt teadvalt süütule isikule süüdistuse esitamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I 2004, 46, 329 – jõust. 1.07.2004]

§ 311. Kohtuniku poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemine

Kohtuniku poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemise eest – karistatakse viie- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 311¹. Kohtunikuabi poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemine

Kohtunikuabi poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 311². Väärteomenetluses teadvalt ebaseadusliku otsuse tegemine

Kohtuvälise menetleja ametniku või töötaja poolt teadvalt ebaseadusliku otsuse tegemise eest väärteomenetluses – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 311³. Süüteomenetluse teadvalt ebaseaduslik lõpetamine

Kohtuvälise menetleja ametniku või töötaja poolt väärteomenetluse teadvalt ebaseadusliku lõpetamise eest, samuti prokuröri või uurimisasutuse ametniku poolt kriminaalmenetluse teadvalt ebaseadusliku lõpetamise või prokuröri poolt uurimisasutusele teadvalt ebaseaduslikult kriminaalmenetluse lõpetamise loa andmise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 312. Ebaseaduslik ülekuulamine

Uurija või prokuröri poolt vägivallega ütluste andmisele sundimise eest - karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 313. Kohtumenetlust tagava toiminguga ebaseaduslik kohaldamine

Vahi alla võtmise, vahi all pidamise, kinnipidamise või sundtoomise eest kohtumenetluse tagamise eesmärgil, kui selleks puudusid seaduses ettenähtud alused, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 314. Ebaseaduslik läbiotsimine ja väljatõstmine

Ebaseadusliku läbiotsimise või eluruumist väljatõstmise eest - karistatakse rahalise karistusega.

§ 315. Ebaseaduslik jälitustegevus ja teabe varjatud kogumine

Ebaseadusliku jälitustoimingu või ebaseaduslikult teabe varjatud kogumise eest, samuti jälitustoiminguga või varjatult kogutud teabe ebaseadusliku varjamise või hävitamise eest, kui selle pani toime isik, kellel oli jälitustegevuseks või teabe varjatud kogumiseks seadusest tulenev õigus, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 316. Tõendi kõrvaldamine ja kunstlik loomine

Tõendi kõrvaldamise või kunstliku loomise eest eesmärgiga takistada kuriteona karistatava teo olemasolu või selle puudumise või muude tõendamiseseme asjaolude tuvastamist – karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2004, 46, 329 – jõust. 1.07.2004]

§ 316¹. Kriminaalasja kohtueelse menetluse ja jälitusmenetluse andmete ebaseaduslik avaldamine

Kriminaalasja kohtueelse menetluse andmete või kuriteo ärahoidmiseks või tõkestamiseks toimuva jälitusmenetluse andmete ebaseadusliku avaldamise eest isiku poolt, kellele need andmed said teatavaks seoses töö- või ametiülesannete täitmisega, kui sellega on tehtud võimatuks või oluliselt raskendatud kuriteona karistatava teo olemasolu või selle puudumise või muude tõendamiseseme asjaolude tuvastamine või jälitustoimingu eesmärgi saavutamise jälitusmenetluses, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 316². Teabe õigusliku aluseta salastamine ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe valed õiguslikul alusel, vale salastamistaseme ja -tähtajaga salastamine

(1) Teabe õigusliku aluseta salastamise või riigisaladuse või salastatud välisteabe valed õiguslikul alusel, vale salastamistaseme või -tähtajaga salastamise eest eesmärgiga takistada kuriteona karistatava teo olemasolu või selle puudumise või muude tõendamiseseme asjaolude tuvastamist – karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo toime pannud isik ei vabane vastutusest, kui pärast sellise kuriteo toimepanemist teabe salastatus kustub või kui riigisaladuse või salastatud välisteabe salastamise õiguslikku alust, salastamistaset või -tähtaega

muudetakse.

[RT I 2007, 16, 77 – jõust. 1.01.2008]

§ 317. Menetlusosalise, tunnistaja, kannatanu, eksperdi ja tõlgi ilmumise takistamine

Menetlusosalise, tunnistaja, eksperdi või tõlgi kohtueelsele või kohtumenetlusele ilmumise takistamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 318. Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poolt kohustuste täitmisest keeldumine

Kannatanu või tunnistaja poolt kriminaal- või väärteomenetluses või tsiviilkohtu- või halduskohtumenetluses ütluse andmisest aluseta keeldumise eest, samuti tõlgi poolt oma ülesannete täitmisest aluseta keeldumise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2006, 7, 42 – jõust 4.02.2006]

§ 319. Valekaebus

(1) Teadvalt vale kaebuse esitamise eest kuriteo toimepanemise kohta teise isiku poolt - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on kaasnenud tõendite kunstlik loomine, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 320. Valeütlus ja valevanne

(1) Kannatanu või tunnistaja poolt kriminaal- või väärteomenetluses või tsiviilkohtu- või halduskohtumenetluses teadvalt vale ütluse andmise eest või tsiviilkohtumenetluses menetlusosalise poolt vande all teadvalt vale seletuse või vande all teadvalt vale vara nimekirja või sissetulekute või kulude arvestuse andmise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on kaasnenud tõendite kunstlik loomine, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2006, 7, 42 – jõust 4.02.2006]

§ 321. Vale eksperdiarvamus ja valetõlge

(1) Eksperdi poolt teadvalt vale eksperdiarvamuse andmise eest või tõlgi poolt teadvalt valesti tõlkimise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on kaasnenud tõendite kunstlik loomine, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 322. Sundimine valeütlust ja vale eksperdiarvamust andma ning valetõlget tegema

Sundimise eest valeütlust või vale eksperdiarvamust andma või valetõlget tegema, kui see on toime pandud vägivaldaga, - karistatakse rahalise karistuse või kuni neljaaastase vangistusega.

§ 323. Kahtlustatava, süüdistatava, kohtualuse, õigeksmõistetu, süüdimõistetu, tunnistaja, eksperdi, tõlgi ja kannatanu suhtes vägivaldla toimepanemine

Kahtlustatava, süüdistatava, kohtualuse, õigeksmõistetu, süüdimõistetu, tunnistaja, eksperdi, tõlgi või kannatanu suhtes vägivaldla toimepanemise eest, et takistada teda täitmast oma kohustusi või teostamast oma õigusi kriminaalmenetluses või maksta talle kätte tema õiguspärase tegevuse eest kriminaalmenetluses, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 323¹. Saladuse hoidmise kohustuse rikkumine

Kinnises kohtumenetluses teatavaks saanud menetlusandmete avaldamise või kohtumäärusega kohaldatud saladuse hoidmise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2005, 39, 308 – jõust. 1.01.2006]

3. jagu

Karistuse täitmise vastased süüteod

§ 324. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu ebaseaduslik kohtlemine

Kinnipidamiskoha ametniku poolt kinnipeetava, arestialuse või vahistatu inimväärikuse alandamise, diskrimineerimise või tema õiguste ebaseadusliku piiramise eest ametiseisundit ära kasutades - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 325. Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas

(1) Kinnipidamiskohas keelatud aine või eseme kinnipeetavale, arestialusele või vahistatule üleandmise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda;

2) kinnipidamiskoha ametniku poolt või

3) kui üleandmise esemeks oli raha või alkohol, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatud.

§ 326. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu ebaseaduslik vabastamine

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

Kinnipidamiskohast kinnipeetava ebaseadusliku vabastamise eest kinnipidamiskoha ametniku või muu isiku poolt, kes on kohustatud takistama kinnipeetava, arestialuse või vahistatu kinnipidamiskohast põgenemist, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 327. Massilised korratused kinnipidamiskohas

(1) Kinnipidamiskohas selle sisekorra vastaste toimingute organiseerimise või sellistes toimingutes osalemise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud relva või relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(3) Sama teo eest, kui selle käigus on:

1) tekitatud raske tervisekahjustus või

2) põhjustatud inimese surm, -

karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

§ 328. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu põgenemine

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(1) Kinnipeetava, arestialuse või vahistatu poolt põgenemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vägivallega või

2) grupi poolt, -

karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 329. Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine

Kinnipidamisasutusest lahkuda lubatud kinnipeetava poolt karistuse kandmise jätkamisest kõrvalehoidumise eest või täitmisele pöördunud kohtuotsusega süüteo eest mõistetud muust karistuse täitmisest kõrvalehoidumise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 330. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt alkohoolse joogi ning muu piiritust sisaldava aine valmistamine, omandamine, valdamine ja arsti ettekirjutuseta tarvitamine

Kinnipeetava, arestialuse või vahistatu poolt alkohoolse joogi või muu piiritust sisaldava aine valmistamise, omandamise, valdamise või arsti ettekirjutuseta tarvitamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 331. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise ja psühhotropse aine valmistamine, omandamine, valdamine ja arsti ettekirjutuseta tarvitamine

Kinnipeetava, arestialuse või vahistatu poolt narkootilise või psühhotropse aine valmistamise, omandamise, valdamise, või arsti ettekirjutuseta tarvitamise eest – karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2003, 83, 557 – jõust. 1.01.2004]

4. jagu

Kohtulahendi täitmise vastased süüteod

[RT I 2005, 39, 308 – jõust. 1.01.2006]

§ 331¹. Kohtulahendi täitmata jätmine

Tsiviilasjas tehtud kohtulahendi, millega kohustatakse isikut välja andma lapse või asja või tegema asendamatut toimingut või hoiduma toimingu tegemisest, täitmata jätmise eest, kui isikut on selle eest täitemenetluses trahvitud või kui tema suhtes on selle eest täitemenetluses kohaldatud aresti, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2005, 39, 308 – jõust. 1.01.2006]

§ 331². Lähenemiskeelu rikkumine

Kohtulahendiga kohaldatud lähenemiskeelu või muu isikuõiguse kaitse abinõu, välja arvatud ajutise lähenemiskeelu rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht isiku elule, tervisele või varale, või lähenemiskeelu või muu isikuõiguse kaitse abinõu korduva rikkumise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2006, 31, 233 – jõust. 16.07.2006]

§ 331³. Kohtutäituri poolt vara teadvalt ebaseaduslik arest ja müük

(1) Kohtutäituri poolt vara teadvalt ebaseadusliku arestimise või müügi eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud suur varaline kahju, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

19. peatükk
AVALIKU USALDUSE VASTASED SÜÜTEOD

1. jagu

Maksevahendi ja riigi poolt kehtestatud märgi ja tunnuse võltsimine

§ 332. Välisriigi maksevahend, välisriigi poolt kehtestatud märk ja tunnus

Käesolevas jaos sätestatud kohaldatakse ka välisriigis käibel oleva raha, pangakaartide ning muude maksevahendite, väärtpaberite, maksumärkide, postimaksevahendite ja riikliku proovijärelevalve märgiste võltsimise kohta.

§ 333. Maksevahendi ja väärtpaberi võltsimine

(1) Raha, pangakaardi või muu maksevahendi, aktsia, obligatsiooni või muu väärtpaberi võltsimise eest kasutamise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) suures ulatuses, -

karistatakse ühe- kuni kuueaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse sundlõpetamisega.

§ 334. Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine

(1) Võltsitud raha kasutamise, vahetamise, edasiandmise või muul viisil käibelelaskmise, samuti pangakaardi või muu võltsitud maksevahendi või väärtpaberi kasutamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) suures ulatuses, -

karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

§ 334¹. Võltsitud maksevahendi üle andmata jätmine

(1) Eesti Posti, krediitiasutuse või krediitiasutuste seaduses sätestatud finantseerimisasutuse töötaja või rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses nimetatud sularaha siirdamise teenuse pakkuja või valuutavahetusteenuse pakkuja poolt politseiprefektuurile võltsitud raha üle andmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.

§ 335. Maksumärgi võltsimine

(1) Maksuesemele või selle pakendile maksu tasumise tunnusena kinnitatava panderolli, märgi, kleebise, templijäljendi, pealetrüki või eritunnuse, välja arvatud käesoleva seadustiku §-s 338 sätestatud postimaksevahend või selle jäljend, võltsimise eest kasutamise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) suures ulatuses, -

karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

§ 336. Võltsitud maksumärgi kasutamine ja käibelelaskmine

(1) Võltsitud maksumärgi kasutamise, edasiandmise või muul viisil käibelelaskmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:

1) vähemalt teist korda või

2) suures ulatuses, -

karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

§ 337. Postimaksevahendi ja selle jäljendi võltsimine

(1) Postmargi, ka käibelt kõrvaldatud või kasutuses mitteoleva postmargi, rahvusvahelise vastuskupongi, frankeerimismasina jäljendi või trükitud postimaksejäljendi võltsimise eest kasutamise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 338. Võltsitud postimaksevahendi ja selle jäljendi käibelelaskmine

(1) Võltsitud postmargi, ka käibelt kõrvaldatud või kasutuses mitteoleva võltsitud postmargi, võltsitud rahvusvahelise vastuskupongi, võltsitud frankeerimismasina jäljendi või võltsitud trükitud postimaksejäljendi kasutamise, vahetamise, edasiandmise või muul viisil käibelelaskmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 339. Proovijärelevalve märgise võltsimine ja võltsituna kasutamine

(1) Riikliku proovijärelevalve märgise võltsimise või kasutamise eest märgisele mittevastaval materjalil nende toodete käibelelaskmise eesmärgil - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 340. Raha, pangakaardi ja muu maksevahendi, väärtpaberi, maksumärgi, postimaksevahendi ja selle jäljendi ning proovijärelevalve märgise võltsimise ettevalmistamine

(1) Raha, pangakaardi või muu maksevahendi, väärtpaberi, maksumärgi, postimaksevahendi või selle jäljendi või proovijärelevalve märgise võltsimiseks vajaliku seadeldise või muu vahendi soetamise, valmistamise, kohandamise, hoidmise või edasiandmise eest - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 341. Riikliku teenetemärgi võltsimine

Eesti riikliku teenetemärgi võltsimise eest, kui see on toime pandud teenetemärgi kasutamise eesmärgil, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 342. Sõidupileti ja sõidukaardi võltsimine

Sõidupileti või sõidukaardi võltsimise, võltsitud sõidupileti või sõidukaardi kasutamise või müümise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kolmesada trahviühikut või arestiga.

§ 343. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

2. jagu

Dokumendi võltsimine ja kahjustamine

§ 344. Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine

(1) Dokumendi, pitsati või plangi, mille alusel on võimalik omandada õigusi või vabaneda kohustustest, võltsimise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 345. Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine

(1) Võltsitud dokumendi, pitsati või plangi kasutamise eest eesmärgiga omandada õigusi või vabaneda kohustustest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 346. Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine

Ametliku dokumendi, pitsati või stambi hävitamise, rikkumise, varguse või peitmise eest - karistatakse rahalise karistusega.

§ 347. Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine

(1) Tähtsa isikliku dokumendi võltsimise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 348. Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamine ja kasutada andmine

Teadvalt võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamise või kasutada andmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 349. Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine

Teise isiku nimele väljaantud tähtsa isikliku dokumendi kasutamise eest või enda nimele väljaantud tähtsa isikliku dokumendi teisele isikule kasutamiseks andmise eest eesmärgiga omandada õigusi või vabaneda kohustustest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 350. Tähtis isiklik dokument

Tähtis isiklik dokument käesoleva jao tähenduses on isikutunnistus, Eesti kodaniku pass, diplomaatiline pass, meremehe teenistusraamat, välismaalase pass, ajutine reisidokument, pagulase reisidokument, meresõidutunnistus, tagasipöördumistunnistus ja mootorsõidukijuhi juhiluba.

[RT I 2005, 68, 529 – jõust. 1.01.2006]

§ 351. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesoleva seadustiku §-des 344 kuni 348 sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

20. peatükk

KESKKONNAVASTASED SÜÜTEOD

§ 352. Tuleohu tekitamine looduses

(1) Metsas või mujal looduses tuleohu tekitamise või tuleohutuse tagamise või tule leviku tõkestamise nõuete eiramise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kakssada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni viiskümmend tuhat krooni.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 353. Taimestikku ohustav tegevus

(1) Mootorsõidukiga sõitmise eest looduslikul alal või põllumajandusmaal, kui sellel alal sõitmine oli keelatud või oli lubatud ainult loaga ja see luba puudus, samuti taimehaiguste ja -kahjurite vältimiseks või umbrohu leviku tõkestamiseks maavaldajale kohustuslike abinõude rakendamata jätmise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kakssada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui sellega on kahjustatud taimestikku oluliselt või taimehaigus või -kahjur või umbrohi on levinud väljapoole katastriüksust, tekitades seal taimestikule olulist kahju, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni kolmkümmend tuhat krooni.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 354. Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine

(1) Puude või põõsaste kahjustamise või hävitamise eest, kui sellega on rikutud metsa või muu haljastuse kaitse või kasutamise nõudeid ja tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 355. Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine ettevaatamatusest

(1) Puude või põõsaste hävitamise või kahjustamise eest ettevaatamatusest, kui sellega on rikutud metsa või muu haljastuse kaitse või kasutamise nõudeid ja tekitatud suur kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 356. Puude ja põõsaste ebaseaduslik raie

(1) Puude või põõsaste ebaseadusliku raie eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 357. Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine

(1) Kaitstava loodusobjekti kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud kaitstavale loodusobjektile oluline kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud kaitstavale loodusobjektile oluline kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 358. Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine ettevaatamatusest

(1) Kaitstava loodusobjekti kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud kaitstavale loodusobjektile suur kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 359. Maastiku kahjustamine

(1) Kalda, ranna või muu maastiku kaitse või kasutamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud kaldale, rannale või muule maastikule oluline kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud maastikule, kaldale või rannale oluline kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 360. Maastiku kahjustamine ettevaatamatusest

(1) Kalda, ranna või muu maastiku kaitse või kasutamise nõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud kaldale, rannale või muule maastikule suur kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 361. Loodusliku loomastiku kahjustamine

(1) Jahiuluki, kala või muu loodusliku loomastiku küttimise, püügi või muul viisil kasutamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, samuti jahiluluki, kala või muu loodusliku loomastiku küttimise või püügi ebaseadusliku korraldamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 362. Loodussaaduste veo, hoiustamise ja töötlemise nõuete rikkumine

(1) Loodussaaduste veo, hoiustamise või töötlemise nõuete rikkumise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni viiskümmend tuhat krooni.

§ 363. Looduskasutus- ja saasteloata tegutsemine

(1) Looduskasutus- või saasteloata tegutsemise eest, kui see luba oli nõutav, samuti loanõuete rikkumise eest - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 364. Keskkonna saastamine

(1) Aine, energia või jäätmete ebaseadusliku keskkonda viimise eest, samuti normatiive ületava müra põhjustamise eest - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 365. Keskkonna saastamine ettevaatamatuses

(1) Aine, energia või jäätmete ebaseadusliku keskkonda viimise või normatiive ületava müra põhjustamise eest ettevaatamatuses, kui sellega on tekitatud keskkonnale suur kahju, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 366. Looduskasutuse ja saaste arvestuse pidamise korra rikkumine

(1) Looduskasutuse või saaste arvestuse pidamise korra või keskkonnaseireõuete rikkumise eest - karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahatrahviga kuni kolmkümmend tuhat krooni.

§ 367. Ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine

(1) Inimese tervisele või keskkonnale ohtlike kemikaalide või jäätmete käitlemise nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimeste elule või tervisele või keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatuses põhjustatud oht inimeste elule või tervisele või keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 368. Ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine ettevaatamatuses

(1) Inimese tervisele või keskkonnale ohtlike kemikaalide või jäätmete käitlemise nõuete rikkumise eest ettevaatamatuses, kui sellega on põhjustatud oht inimeste elule või tervisele või keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 369. Üleujutuse, soostumise ja veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine

(1) Üleujutuse, soostumise või veekogu või põhjaveekihi veehulga lubamatu vähenemise põhjustamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatuses tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 370. Üleujutuse, soostumise ja veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine ettevaatamatuses

(1) Üleujutuse, soostumise või veekogu või põhjaveekihi veehulga lubamatu vähenemise põhjustamise eest ettevaatamatuses, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 371. Maakasutuse ja geodeetilise võrgu märkide kahjustamine

Maakasutuse piirimärkide, kohaliku omavalitsuse või riikliku plaanilise, kõrguselise ja gravimeetrilise võrgu märkide rikkumise, hävitamise või omavoliilise teisaldamise eest - karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

21. peatükk

MAJANDUSALASED SÜÜTEOD

1. jagu

Ebaseaduslik majandustegevus

§ 372. Tegevusloata ja keelatud majandustegevus

(1) Majandustegevuse eest valdkonnas, mille kohta kehtis erikeeld, samuti tegevusloata, litsentsita, registreeringuta või tunnustamata ettevõtte kaudu tegutsemise eest valdkonnas, kus tegevusloata, litsents, registreering või ettevõtte tunnustamine on nõutav, - karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui:

- 1) selle on toime pannud isik, keda on varem karistatud sellise teo eest;
- 2) sellega põhjustati oht paljude isikute elule või tervisele või
- 3) see on toime pandud tervishoiuteenuse, nakkusohutike materjalide käitlemise, lennunduse, raudteeliikluse või krediidi-, kindlustus- või finantsteenusega seotud tegevusalal, – karistatakse rahalise karistusega või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 500 000 krooni.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 373. Ettevõtluskeelu ja teataval erialal ning ametikohal töötamise keelu rikkumine

Seaduses või kohtulahendis ettenähtud ettevõtluskeelu või teataval erialal või ametikohal töötamise keelu rikkumise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 329 sätestatud süüteo koosseis, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 374. Alkoholi ebaseaduslik tootmine

(1) Käitlemiseks mittelubatud alkoholi valmistamise, villimise või töötlemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.

§ 375. Alkoholi käitlemise korra rikkumine

(1) Maksumärgiga märgistamata või käitlemiseks mittelubatud alkoholiga kauplemise eest, kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust või kui teo objektiks oli alkohol suures koguses, samuti maksumärgiga märgistamata või käitlemiseks mittelubatud alkoholi hoidmise, ladustamise või edasitoimetamise eest suures koguses, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine.

§ 376. Tubakatoodete käitlemise korra rikkumine

(1) Maksumärgiga märgistamata või teistele nõuetele mittevastavas müügipakendis tubakatoodetega kauplemise eest, kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust või kui teo objektiks olid tubakatooted suures koguses, samuti maksumärgiga märgistamata või teistele nõuetele mittevastavas müügipakendis tubakatoodete hoidmise, ladustamise või edasitoimetamise eest suures koguses, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

§ 376¹. Lisaainete ebaseaduslik eemaldamine erimärgistatud vedelkütusest ja selle tulemusel saadud vedelkütuse käitlemine

(1) Erimärgistatud vedelkütusest erimärgistamiseks kasutatud lisaainete eemaldamise või selle tulemusena saadud vedelkütuse hoidmise, ladustamise, võõrandamise või müügiks pakkumise eest, kui teo objektiks oli vedelkütus suures koguses või süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 376². Kvaliteedinõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine

(1) Kvaliteedinõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseadusliku tootmise, impordi, ärilisel eesmärgil hoidmise, ladustamise või sellega kauplemise eest, kui teo objektiks oli kvaliteedinõuetele mittevastav vedelkütus suures koguses või süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

2. jagu

Äriühingutega seotud süüteod

§ 377. Ärisaladuse õigustamatu avaldamine ja kasutamine

(1) Töö- või ametiülesannetega seoses isikule teatavaks saanud ärisaladuse avaldamise või kasutamise eest ilma ettevõtja loata, kui see on toime pandud ärilisel või kahju tekitamise eesmärgil, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 378. [Kehtetu – RT I 2007, 13, 69– jõust. 15.03.2007]

§ 379. Audiitor- ja erikontrolli tulemuste esitamata jätmine ja ebaõige esitamine

(1) Audiitori või erikontrolli läbiviija poolt audiitor- või erikontrolli läbiviimisel teatavaks saanud oluliste asjaolude aruandes esitamata jätmise või ebaõige esitamise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) [Kehtetu – RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 380. Osanike, aktsionäride ja tulundusühistu liikmete koosoleku kokku kutsumata jätmine

Osanike, aktsionäride või tulundusühistu liikmete üldkoosoleku ettenähtud korras kokku kutsumata jätmise eest, kui bilansist on selgunud, et netovara on vähem kui pool osa- või aktsiakapitalist või netovara on olnud alla seadusega kehtestatud osa- või aktsiakapitali alammäära, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 381. Äriühingu varalise seisundi ja muude kontrollitavate asjaolude kohta andmete esitamata jätmine ja ebaõigete andmete esitamine

Äriühingu asutaja, juhatuse või seda asendava organi või nõukogu liikme või likvideerija poolt äriühingu asutajatele, osanikele, aktsionäridele, liikmetele, audiitorile või erikontrolli läbiviijale äriühingu varalise seisundi või muude kontrollitavate asjaolude kohta oluliste andmete esitamata jätmise või ebaõigete andmete esitamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 381¹. Raamatupidamise kohustuse rikkumine

(1) Raamatupidamise korraldamise nõuete teadva rikkumise eest või teadvalt raamatupidamisdokumentide ebaseadusliku hävitamise, varjamise või kahjustamise või raamatupidamisdokumendis andmete esitamata jätmise või ebaõigete andmete esitamise eest, kui sellega on oluliselt raskendatud ülevaate saamine raamatupidamiskohustuslase varalisest seisundist, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui kohus on välja kuulutanud raamatupidamiskohustuslase pankroti või lõpetanud pankrotimenetluse raugemise tõttu, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§-d 382–383 [Kehtetud – RT I 2007, 13, 69– jõust. 15.03.2007]

3. jagu

Pankroti- ja täitemenetluselased süüteod

§ 384. Maksejõuetuse põhjustamine

(1) Füüsilisest isikust võlgniku või juriidilisest isikust võlgniku juhatuse või seda asendava organi, samuti nõukogu liikme poolt võlgniku vara teadva hävitamise, kahjustamise, raiskamise, põhjendamatute kinkimise, loovutamise või välismaale paigutamise eest või põhjendamatute kohustuste võtmise või põhjendamatute soodustuste andmise või ühe võlausaldaja teisele eelistamise eest, kui sellega on põhjustatud võlgniku maksevõime oluline vähenemine või tema maksejõuetus, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest karistatakse üksnes siis, kui kohus on välja kuulutanud teo toimepanija või juriidilisest isikust võlgniku pankroti või lõpetanud pankrotimenetluse raugemise tõttu.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 385. Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses

(1) Füüsilisest isikust võlgniku või juriidilisest isikust võlgniku juhatuse või seda asendava organi, samuti nõukogu liikme poolt pankroti- või täitemenetluses võlgniku vara varjamise või selle või muude võlausaldajale tähtsate asjaolude kohta ebaõigete andmete esitamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on kaasnenud valevande andmine, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 385¹. Pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata jätmine

Seaduses sätestatud pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

4. jagu Maksualased süüteod

§ 386 [Kehtetu – RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§-d 387–388 [Kehtetud – RT I 2002, 44, 284 – jõust. 1.09.2002]

§ 389 [Kehtetu – RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 389¹. Maksude maksmisest kõrvalehoidumine suures ulatuses

(1) Maksuhaldurile andmete esitamata jätmise või valeandmete esitamise eest maksu- või kinnipidamiskohustuse vähendamise või tagastusnõude suurendamise või tekitamise eesmärgil või kinnipidamiskohustuse rikkumise eest, kui sellega jäi maksudena laekumata, tagastati, tasaarvestati või hüvitati alusetult suurele kahjule vastav summa või enam, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega jäi maksudena laekumata, tagastati, tasaarvestati või hüvitati alusetult 5 000 000 krooni või enam, – karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 389². Maksukelmus suures ulatuses

(1) Maksuhaldurile teadvalt valeandmete esitamise eest tagastusnõude suurendamise või tekitamise eesmärgil, kui sellega jäi maksudena laekumata, tagastati, tasaarvestati või hüvitati alusetult suurele kahjule vastav summa või enam, – karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega jäi maksudena laekumata, tagastati, tasaarvestati või hüvitati alusetult 5 000 000 krooni või enam, – karistatakse ühe- kuni seitsmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 390 [Kehtetu – RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 391. Salakaubavedu

(1) Deklareeritava kauba toimetamise eest üle Euroopa Ühenduse tolliterritooriumi piiri tollikontrollist kõrvale hoidudes, selle deklareerimata jättes, seda vale tariifse klassifikatsiooniga või kirjeldusega deklareerides või muul pettuslikul viisil toimides, kui teo objektiks oli kaup suures koguses või süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:

1) ametiisiku poolt oma ametiseisundit ära kasutades või

2) grupi poolt -

karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

(5) Kohus kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 392. Keelatud ja eriluba nõudva kauba ebaseaduslik sisse- ja väljavedu

(1) Keelatud kauba või vastava kohustusliku dokumendita või riikliku registri kandeta radioaktiivse aine, lõhkeaine, narkootilise või psühhotroopse aine, narkootilise või psühhotroopse aine lähteaine, mittenarkootilise ravimi, ohtliku kemikaali või jäätmee, strateegilise kauba, tulirelva või laskemoona toimetamise eest üle Euroopa Ühenduse tolliterritooriumi piiri või riigipiiri – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest:

1) ametiisiku poolt oma ametiseisundit ära kasutades või

2) grupi poolt -

karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.

(5) Kohus kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 393. Ebaseaduslikud toimingud tollisoodustusega kaubaga

(1) Euroopa Ühenduse välisest riigist Eestisse tollisoodustusega toimetatud või tollijärelevalve all oleva kaubaga ebaseaduslike toimingute või tehingute tegemise eest, kui toimingute või tehingute esemeks oli kaup suures koguses või süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

[RT I 2004, 54, 387 – jõust. 1.07.2004]

5. jagu Rahapesualased süüteod

§ 394. Rahapesu

(1) Rahapesu eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:

1) grupi poolt;

2) vähemalt teist korda;

3) suures ulatuses või

4) kuritegeliku ühenduse poolt -

karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud vara konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

(6) Kohus kohaldab käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 395. Isikusamasuse tuvastamise kohustuse täitmata jätmine

(1) Isikusamasuse tuvastamise kohustuse täitmata jätmise eest, kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2004, 54, 387 – jõust. 1.07.2004]

§ 396. Rahapesu kahtlusest teatamata jätmine ja ebaõigete andmete esitamine

(1) Rahapesu kahtlusest või terrorismi rahastamise kahtlusest rahapesu andmebüroole teatamata jätmise või ebaõigete andmete esitamise eest, kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2004, 54, 387 – jõust. 1.07.2004]

6. jagu Süüteod väärtpaberiringluses

§ 397. Ebaseaduslik investeerimine

(1) Seaduses sätestatud piirangute rikkumise eest vara investeerimisel - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 398. Siseteabe väärkasutamine

(1) Insaideri poolt siseteabe objektiks oleva finantsinstrumendi või sellega seotud tuletisväärtpaberi otseselt või kaudselt enda või kolmanda isiku arvel omandamise või võõrandamise või omandamiseks või võõrandamiseks kolmandale isikule soovitusel andmise või kolmanda isiku mõjutamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 398¹. Turumanipulatsioon

(1) Reguleeritud turu või finantsinstrumendi turuhinna või reguleeritud kauplemissüsteemis kauplemiseks võetud finantsinstrumendi turuhinna mõjutamise eesmärgil eksitusse viiva või tõenäoliselt eksitusse viiva tehingu või tehingukorralduse tegemise eest või emitendi finantsinstrumendi suhtes teadvalt ebaõige või eksitava teabe levitamise eest emitendi aktsia- või osakapitalis osalust omava

võiemitendiga töö- või ametiülesannete kaudu seotud isiku poolt, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

7. jagu **Konkurentsialased sätteod**

§ 399. Turgu valitseva ettevõtja seisundi kuritarvitamine

(1) Ebaõiglaste äritingimuste kehtestamise, ostjate kahjuks tootmise või teenindamise või kaubaturu, tehnilise arengu või investeringute piiramise, samuti muu tegevuse eest, millega on kaasnenud ettevõtja turgu valitseva seisundi kuritarvitamine kaubaturul, kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 400. Konkurentsi kahjustav kokkulepe, otsus ja kooskõlastatud tegevus

(1) Kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevuse eest, millega otseselt või kaudselt määratakse kindlaks kolmandate isikute suhtes hinna- ja muid kauplemistingimusi, piiratakse tootmist, teenindamist, kaubaturgu, tehnilist arengut või investeerimist, jagatakse kaubaturgu või varustusallikat, samuti muu konkurentsi kahjustava kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevuse eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 401. Koondumisest teatamata jätmise, koondumise jõustamine koondumiseks loa puudumisel ja konkurentsi kahjustav koondumine

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(1) Koondumisest teatamata jätmise eest, koondumiseks loa puudumisel koondumise jõustamise eest, samuti koondumise keelu või koondumise loa tingimuste rikkumise eest, kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 402. Eri- ja ainuõigust ja olulist vahendit omava ettevõtja kohustuste rikkumine

(1) Teisele ettevõtjale mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel võrgustikule, infrastruktuurile või muule olulisele vahendile juurdepääsu mittelubamise eest, samuti muu tegevuse eest, millega on kaasnenud eri- või ainuõigust või olulist vahendit omava ettevõtja seaduses sätestatud kohustuste rikkumine, kui süüdlasele on sama teo eest kohaldatud väärteokaristust, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

8. jagu **Erakonnaalased sätteod**

[RT I 2003, 90, 601 – jõust. 1.01.2004]

§ 402¹. Erakonna majandustegevusele ja varale kehtestatud piirangute rikkumine

(1) Erakonna majandustegevusele või varale kehtestatud piirangute rikkumise eest – karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

§ 402². Erakonnale tehtava annetuse vastuvõtmise keelu rikkumine

(1) Erakonnale tehtava anonüümse, varjatud või juriidilise isiku annetuse vastuvõtmise eest – karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

22. peatükk **ÜLDOHTLIKUD SÄTTEOD**

1. jagu **Mürgitamise, süütamise ja plahvatuse tekitamisega seotud sätteod**

§ 403. Üldohtlik mürgitamine

(1) Õhu, üldkasutatava vee või võõrandamiseks või kasutada andmiseks ettenähtud asja kavatselt mürgiseks muutmise või teadvalt mürgitatud asja edasitoimetamise või edasiandmise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 404. Süütamine

Võõra või oma asja süütamise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 405. Plahvatuse tekitamine

(1) Plahvatuse tekitamise eest, kui sellega on põhjustatud oht teise isiku elule, tervisele või varale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui on kasutatud lõhkeseadeldist või lõhkeainet, - karistatakse viie- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(3) Sama teo eest tuumaenergia abil, ohtlikus ettevõttes või suurõnnetuse ohuga ettevõttes - karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

2. jagu

Elutähtsa süsteemi ja rajatise kahjustamise, eluohliku ehitamise, tootmise ning muu tegevusega seotud süüteod

§ 406. Elutähtsa süsteemi häirimine ja kahjustamine

(1) Energia-, side-, signalisatsiooni-, veevarustus- või kanalisatsioonisüsteemi, liikluskorralduse või muu elutähtsa süsteemi ehitise või seadme rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on põhjustatud oht elutähtsa süsteemi normaalsele toimimisele, - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud elutähtsa süsteemi toimimise häirimine või katkemine, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 407. Elutähtsa rajatise kahjustamine

(1) Tee, raudtee, silla, lüüsi, paisu, tammi, viadukti, tunneli või nende kaitserajatise, kaevanduse juurde kuuluva kuivendus- või õhutusseadme, kaevanduses tööliste sisse- ja väljaveoks kasutatava seadme või muu elutähtsa rajatise rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 408. Elule ja tervisele ohtliku ehitise ehitamine

(1) Ehitusnõuetele mittevastava ehitise ehitamise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 409. Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamine, töötlemine ja turustamine

(1) Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamise, töötlemise või turustamise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 410. Raadiohäire tekitamine ning vale ja eksitava teate saatmine

(1) Raadiohäire tekitamise või vale või eksitava teate saatmise eest, kui sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele või keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

3. jagu

Ioniseeriva kiirgusega seotud süüteod

§ 411. Ebaseaduslik kiirgustegevus

(1) Kiirgustegevuse eest ilma vastava loata - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 412. Kiirgusallika käitlemise nõuete rikkumine

(1) Kiirgusallika hoidmise, kasutamise, veo või käitlemise muude nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, - karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

4. jagu

Lõhkematerjaliga seotud süüteod

§ 413. Lõhkeseadeldis

Lõhkeseadeldiseks käesoleva seaduse mõistes loetakse lõhkeainet ning plahvatust esile kutsuvat mehhanismi sisaldavat seadeldist.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 414. Lõhkeaine ebaseaduslik käitlemine

(1) Lõhkeaine ebaseadusliku valmistamise, valdamise, soetamise, üleandmise, turustamise või muu ebaseadusliku käitlemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

1) see on toime pandud vähemalt teist korda või

2) teo objektiks on olnud lõhkeaine suures koguses, – karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 415. Lõhkeseadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine

(1) Lõhkeseadeldise või selle olulise osa, välja arvatud lõhkeaine, ebaseadusliku valmistamise, omandamise, hoidmise, edasitoimetamise, võõrandamise, üleandmise või muu ebaseadusliku käitlemise eest - karistatakse rahalise karistuse või kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:

1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) kohaldab kohus kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83² sätestatule.

[RT I 2007, 2, 7 – jõust. 1.02.2007]

§ 416. Lõhkematerjali käitlemise nõuete rikkumine

(1) Lõhkematerjali või pürotehnilise toote hoidmise, kasutamise, arvestamise, veo või käitlemise muude nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, – karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 417. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

5. jagu

Tulirelva ja laskemoonaga seotud süüteod

§ 418. Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine

(1) Tulirelva, selle olulise osa või laskemoona ebaseadusliku käitlemise eest, välja arvatud padrunite ebaolulises koguses ebaseaduslik käitlemine, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

1) see on toime pandud vähemalt teist korda;

2) teo objektiks on olnud tulirelvad, nende olulised osad või laskemoon suures koguses või

3) tegu on toime pandud grupi poolt, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud kuritegeliku ühenduse poolt, –

karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahalise karistusega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 418¹. Tsiviilkäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine

(1) Tsiviilkäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa või laskemoona ebaseadusliku käitlemise eest, välja arvatud padrunite ebaolulises koguses ebaseaduslik käitlemine, –

karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

1) see on toime pandud vähemalt teist korda või

2) teo objektiks on olnud tulirelvad, nende olulised osad või laskemoon suures koguses, –

karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud kuritegeliku ühenduse poolt, –

karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahalise karistuse või sundlõpetamisega.

[RT I 2007, 13, 69 – jõust. 15.03.2007]

§ 419. Tulirelva lohakas hoidmine

Tulirelva lohaka hoidmise eest, kui see on kaasa toonud teisele inimesele tervisekahjustuse tekitamise või kui selle relvaga on toime pandud kuritegu, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 420. Tulirelva helisummuti, laser- ja öösihiku ebaseaduslik käitlemine

(1) Tulirelva helisummuti, laser- või öösihiku ebaseadusliku käitlemise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, - karistatakse rahalise karistusega.

§ 421. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

23. peatükk LIIKLUSSÜÜTEOD

§ 422. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine

(1) Mootor-, õhu- või veesõiduki või trammi või raudteeveeremi juhi poolt liiklus- või käitusnõuete rikkumise eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm, - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud kahe või enama inimese surm, - karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 423. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine ettevaatamatusest

(1) Mootor-, õhu- või veesõiduki või trammi või raudteeveeremi juhi poolt liiklus- või käitusnõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud kahe või enama inimese surm, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 424. Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis

Mootorsõiduki juhtimise eest joobeseisundis isiku poolt, keda on varem karistatud sellise teo eest, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 425. Liiklusohutusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine

(1) Raudtee-, vee-, õhu- või teeliikluse korraldamise eest vastutava isiku poolt liiklusohutusnõuete või sõiduki käitusnõuete eiramise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:

- 1) põhjustatud inimese surm;
- 2) tekitatud inimesele tervisekahjustus või
- 3) tekitatud suur kahju, -

karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

§ 426. Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine

Mootorsõidukile alarmsõidukil olevaga sarnase värviskeemi ebaseadusliku pealekandmise või erisignaalseadme ebaseadusliku paigutamise eest või selliselt tähistatud mootorsõiduki kasutamise või juhtimise eest - karistatakse rahalise karistusega.

§ 427. Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine

Loata Eesti Vabariigi õhuruumi sisselendamise või sellest väljalendamise eest, loas tähendatud marsruudist, õhuvärvast või lennukõrgusest mittekindipidamise või rahvusvahelise õhusõidu nõuete muu rikkumise eest - karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

§ 428. Reisija poolt kergesti süttiva ja sööbiva aine vedu õhusõidukis

(1) Reisija poolt õhusõidukis kergesti süttiva või sööbiva aine veo eest - karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud suur kahju, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 429. Laevade kokkupõrkel teise laeva päästmiseks abinõude tarvitusele võtmata jätmine

Laevade kokkupõrkel laeva kapteni poolt teise laeva päästmiseks vajalike abinõude tarvitusele võtmata jätmise eest, kui nende tarvituselevõtmine oli võimalik tõsise ohuta oma reisijaile, meeskonnale või laevale, - karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 430. Rongi omavoliline ilma vajaduseta peatamine

Rongi ilma vajaduseta peatamise eest hädapiduriga, õhkipidurmagistraali lahutamise teel või mõnel muul viisil, kui sellega on ettevaatamatusest:

- 1) tekitatud inimesele raske tervisekahjustus;
- 2) põhjustatud inimese surm või
- 3) tekitatud suur kahju, -

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

24. peatükk KAITSEVÄETEENISTUSALASED SÜÜTEOD

§ 431. Karistamine käesolevas peatükis sätestatud süüteo eest

(1) Kaitseväeteenistusalase süüteo toimepanemise eest karistatakse isikut, kes on tegevteenistuses kaitsejõududes, või õppekogunemisel viibivat reservväelast.

(2) Isik loetakse käesoleva peatüki tähenduses tegevteenistuses olevaks alates tema käskkirjaga tegevteenistusse võtmise päevast.

[RT I 2005, 68, 529 – jõust. 1.01.2006]

§ 432. Keeldumine käsu täitmisest

(1) Ülema seadusliku teenistusalase käsu täitmisest keeldumise eest isiku poolt, kellel on kehtiv distsiplinaarkaristus sellise üleastumise eest - karistatakse kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud grupi poolt avalikult, - karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 433. Käsu täitmata jätmine

(1) Ülema seadusliku teenistusalase käsu täitmata jätmise eest isiku poolt, kellel on kehtiv distsiplinaarkaristus sellise üleastumise eest - karistatakse kuni üheaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 434. Tegevteenistuses oleva isiku ähvardamine

(1) Tegevteenistuses oleva isiku või tema perekonnaliikme ähvardamise eest tapmise, tervisekahjustuse tekitamise või vara hävitamise või rikkumisega eesmärgiga lõpetada kaitseväeteenistusalaste kohustuste täitmine või muuta nende iseloomu - karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest vanemohvitseri või kõrgema ohvitseri suhtes - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2005, 68, 529 – jõust. 1.01.2006]

§ 435. Vägivald tegevteenistuses oleva isiku suhtes

(1) Tegevteenistuses olevale isikule või tema perekonnaliikmele raske tervisekahjustuse tekitamise või tema suhtes vägivalda kasutamise eest eesmärgiga lõpetada kaitseväeteenistusalaste kohustuste täitmine või muuta nende iseloomu - karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, - karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

[RT I 2005, 68, 529 – jõust. 1.01.2006]

§ 436. Omavoliline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast

(1) Väeosast või muust teenistuskohast omavolilise lahkumise eest, samuti väeosast väljalubatu poolt tähtjaks teenistusse ilmutata jätmise eest, kui omavoliline äraolek on kestnud üle kolme päeva, - karistatakse kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui omavoliline äraolek on kestnud üle kolmekümne päeva, - karistatakse kuni kaheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, sõltumata omavolilise äraoleku kestusest, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 437. Omavoliline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast teenistusrelvaga

Väeosast või muust teenistuskohast omavolilise lahkumise eest teenistusrelvaga - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 438. Väeosa ja muu teenistuskoha omavoliline mahajätmine lahinguolukorras

Väeosa või muu teenistuskoha omavolilise mahajätmise eest lahinguolukorras - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 439. Väejooks

(1) Väeosast või muust teenistuskohast omavolilise lahkumise eest, kui see on toime pandud kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumise eesmärgil, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2005, 68, 529 – jõust. 1.01.2006]

§ 440. Kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumine

(1) Kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumise eest endale vigastuse tekitamise või tekitada laskmise, haiguse simuleerimise, dokumendi võltsimise või muu pettuse teel - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest eesmärgiga kõrvale hoiduda kaitseväeteenistusalaste kohustuste kandmisest - karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest erakorralise või sõjaseisukorra ajal - karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

[RT I 2005, 68, 529 – jõust. 1.01.2006]

§ 441. Masinate juhtimise ja käitusnõuete rikkumine

Lahingutehnika, spetsiaal- või transpordimasina käitusnõuete rikkumise eest, kui sellega on ettevaatamatusest:

- 1) põhjustatud inimese surm;
 - 2) tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või
 - 3) tekitatud suur kahju, -
- karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 442. Lendude ja nendeks ettevalmistamise nõuete rikkumine

Lendude või nendeks ettevalmistamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on ettevaatamatusest:

- 1) põhjustatud inimese surm;
 - 2) tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või
 - 3) tekitatud suur kahju, -
- karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 443. Laevajuhtimisnõuete rikkumine

Laevajuhtimisnõuete rikkumise eest, kui sellega on ettevaatamatusest:

- 1) põhjustatud inimese surm;
 - 2) tekitatud inimesele raske tervisekahjustus;
 - 3) põhjustatud laeva hukkumine või
 - 4) tekitatud suur kahju, -
- karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 444. Garnisoni-, sise- ja distsiplinaarmäärustiku rikkumine

(1) Garnisoni-, sise- või distsiplinaarmäärustiku rikkumise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, - karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud oluline kahju, - karistatakse kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, - karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 445. Vale teenistuslane ettekanne

(1) Vale suulise või kirjaliku teenistusalase ettekande eest - karistatakse kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:

- 1) põhjustatud inimese surm;
 - 2) tekitatud inimesele tervisekahjustus või
 - 3) tekitatud suur kahju, -
- karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud vanemohvitser või kõrgem ohvitser, - karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

§ 446. Võimu kuritarvitamine

(1) Ülema või kaitseväeametniku poolt võimuliialduse, võimupiiridest või teenistusvolitustest üleastumise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või riigi huvidele, - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

[RT I 2002, 56, 350 – jõust. 1.09.2002]

§ 447. Teenistusalane lohakas

(1) Ülema või kaitseväeametniku poolt oma teenistusalase ülesande täitmata jätmise või pealiskaudse täitmise eest sellesse kohusetundetu või hooletu suhtumise tõttu, kui sellega on tekitatud oluline kahju isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või riigi huvidele, - karistatakse kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest erakorralise või sõjaseisukorra ajal - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 448. Kaitsejõudude vara pillamine

(1) Kaitsejõudude relvastuse, tehnika, varustuse või muu vara pantimise, mahajätmise, kaotamise, kohusetundetu hoidmise või rikkumise eest, kui sellega on tekitatud suur kahju, - karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, - karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 449. Sõjajõudude üleandmine ja vara jätmine vaenlasele

Unauthorized transfer of military forces entrusted to him by a commander to the enemy, as well as leaving security, combat equipment or other property to the enemy, unless this is necessitated by the combat situation, is punishable by three to twelve years of imprisonment.

§ 450. Abandonment of a sinking warship

(1) Abandonment of a sinking warship by a commander who has not fully fulfilled his or her service duties, as well as by a person belonging to the ship's crew without the commander's order to that effect, is punishable by one to five years' imprisonment.

(2) The same act, if committed during a state of emergency or martial law, shall be punishable by imprisonment for a term of two to ten years.

Chapter 25
IMPLEMENTING PROVISION

§ 451. Establishment of the Penal Code

The Penal Code is established by a separate law.

1

Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society (OJ L 167, 22.06.2001, pp. 10–19)

[RT I 2007, 13, 69 – entry into force 15.03.2007]